

2019. aasta kutsekoolide rahulolu ja koolikeskkonna küsitluse tagasiside

G. Otsa nim Tallinna Muusikakool

Mis on rahulolu ja miks on vaja seda hinnata?

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 seadis 2014. aastal sihiks, et erinevate osapoolte rahulolu elukestva õppe toimimisega peab Eestis kasvama. Nii õppeasutused, koolipidajad kui riik on palju pingutanud, et õpikeskkonda ja õpikäsitust uuendada ning luua õppijate arengut soodustav õpi- ja kasvukeskkond. Alates 2015. aastast alustati Haridus- ja Teadusministeeriumi eestvedamisel riiklikult korraldatud rahuloluküsitluste läbiviimisega üldhariduskoolide õpilaste hulgas, aasta hiljem valmisid uued küsimustikud hindamaks rahulolu kõigil haridustasemetel, sh kutsehariduses. 2017. aastal toimus uute küsitluste valimi põhine katsetamine, alates 2018. aastast rakendatakse küsitlusi igal aastal.

2018/19 õppeaastal osalesid kutsehariduse küsitlustes kõikidel õppetasetel ja õppekavadel kutseharidust omandavad õppijad. Kutsekoolide õpetajaid käesoleval aastal ei küsitatud. Rahuloluküsitluste eesmärgiks on anda õppeasutustele tagasisidet ja toetada seeläbi koolikeskkonna pidevat arengut. Küsitlused annavad nii kooli, kohaliku omavalitsuse kui ka riigi tasandil ülevaate erinevate osapoolte rahulolust ja selle muutumisest ajas. Tagasiside toetab õppe- ja kasvatustöö tugevuste ja nõrkuste märkamist, aidates nii suunata õppeprotsessi arendamist õppeasutustes ning soodustades õppega seotud osaliste teabevahetust ja koostööd. Sarnasel moel jätkatakse küsitluste korraldamist ka järgnevatel aastatel, õppijate hulgas toimub andmekogumine igal aastal, õpetajate hulgas üle kolme aasta.

Rahulolu ja koolikeskkonna küsitluste sihtrühmad 2017–2022

Kuidas ja mida mõõdeti?

Andmekogumine kutsekoolides viidi SA Innove poolt läbi 2019. aasta märts-aprill. Rahulolu ja koolikeskkonna küsitlustele vastas kokku 6253 õppijat. Kõikidest kutseharidust pakkuvatest haridusasutustest võtsid käesoleva aasta küsitlustest osa ligikaudu 80%.

Rahulolu hindamisele lähenetakse maailmas erinevalt. Käesolevates küsitlustes käsitleti vastajate kooliga rahulolu kui subjektiivset heaolu: st isiklikku kooliga seotud kogemust, mis lähtub vastaja õpikeskkonnaga seotud tunnetest ja meeleoludest (nt kuidas õppija ennast teatud laadi õppes tunneb, kas talle meeldib koolis käia). Subjektiivse heaolu mõttes kajastavad rahuloluhinnangud vastaja suhet keskkonda, aga ei kirjelda objektiivseid keskkonna tunnuseid. Samas olukorras võib üks inimene olla rahulolev ja teine mitte.

Kooliga rahulolu mõõtmise aluseks on teadusuuringutel põhinev mudel. Kokkuvõtvalt hinnati vastajate (1) üldist kooliga seotud heaolu kogemust, (2) rahulolu spetsiifiliste kooli õpikeskkonna tahkudega ning (3) rahulolu mõningate kooliväliste teguritega, mis võiksid vastajatel kooliga rahuloluga seostuda. Heaolu hindamisel tugineti enesemääratlusteooriale¹, mis näeb inimese sisemise motivatsiooni kujunemise ja heaolu kogemise olulise sisendina kolme põhivajaduse - autonoomia, enesetõhususe/kompetentsuse ja seotuse - küllaldast rahuldatust. Koolide õpikeskkonna puhul vaadeldi nii keskkonna sotsiaalsel (nt kiusamine, õpetajate ja juhtkonna tegevus, suhted) kui ka füüsilist külge (nt õppevahendid, ruumid, toitlustus, tugiteenused). Keskkonna sotsiaalse külje avamisel käsitleti ka õppetöö iseloomu, kogudes andmeid tunnuste kohta, mis kajastaksid õpikäsituse muutumist². Kooliväliste teguritena, mis võiksid rahuloluga seostuda, käsitleti näiteks eriala väärtust ja ajakohasust.

Rohkem informatsiooni rahuloluküsitluste ja -kontseptsiooni kohta saab HTMLi veebilehelt www.hm.ee/rahulolu.

¹ Ryan ja Deci (2000), Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being, American Psychologist, 55, 68-78

² Vt ülevaadet õpikäsituse muutumise põhjustest ja eesmärkidest www.hm.ee/opikasisitus.

Tagasiside

Järgnev kokkuvõte annab ülevaate Teie kooli õppijatelt kogutud andmetest. Tagasisides on eraldi välja toodud kõikide Teie kutsekooli õppijate ja kutsekeskhariduse tasemel õppivate õppijate tulemused. Tagasisidet anname sihtrühma kohta, kui sinna kuulus vähemalt **5 vastajat**. Raportis on läbivalt Teie kooli õppijate tulemusi kõrvutatud vastava sihtrühma üldise keskmise tulemusega, mis võimaldab jälgida, millistel teemadel ja kui võrd Teie kooli hinnangud üldisest pildist erinevad.

Kõikide kutsekoolide raportites, kes osalesid 2017. aasta rahuloluküsitluses, on võrdluseks ära toodud ka varasema aasta tulemused (seda tunnuste puhul, mis on jäänud muutumatuks).

Tulemuste esitamine raportis

Tulemusi on raportis esitatud kahel viisil:

1. Latentsete tunnuste keskmiste hinnangute joonised. Latentsete tunnuste puhul mõõdeti ühte nähtust mitme üksikväitega. Iga vastajale arvatati tunnuse keskmine hinnang, kooli keskmine hinnang kõikide selle kooli vastajate hinnangute keskmisena. Keskmistele hinnangutele on lisatud usalduspiirkonda tähistavad jooned (näitavad vahemikku, kus mõõdetud rühma hinnangu parameeter 95% tõenäosusega asetseb). Graafik võimaldab otsustada, kas Teie kooli vastajate hinnang on kõikide koolide vastajate keskmisest hinnangust erinev ning kas erinevus on statistiliselt oluline. Erinevused ei ole statistiliselt olulised, kui võrreldavate gruppide keskmiste tulemuste usalduspiirkonnad omavahel kattuvad. Kui keskmiste usalduspiirkonnad omavahel ei kattu, on võrreldavate gruppide keskmised statistiliselt usaldusväärselt erinevad. Väited, millega õppijate latentseid tunnuseid mõõdeti, leiata **tabelist 1**.

2. Üksikväidete sagedusjoonised. Joonistel on kuvatud iga üksikväite vastuste jaotus protsentides. Kõik sihtrühmad andsid rahuloluhinnanguid enamjaolt 5-punktsel Likerti skaalal (1 - ei ole üldse nõus, 2 - pigem ei ole nõus, 3 - natuke nõus ja natuke vastu, 4 - pigem olen nõus, 5 - olen täiesti nõus). Mõningatele digivahendeid, koduseid ülesandeid, praktika mahtu, kiusamise kogemist ning põhjuseta puudumist käsitlevatele väidetele anti hinnanguid ka teistsugusel skaalal. Väited, millele on hinnanguid antud tavapärasest teistsugusel skaalal, on tagasisides tähistatud rohelise värviskeemiga. Enamus üksikväidete puhul tähendab väitega nõustumine suuremat rahulolu hinnatud aspektiga. Negatiivsed väited, mille puhul suurem nõustumine tähendab rahulolematust hinnatud aspektiga, on joonistel välja toodud kolmanda värviskeemiga (oranžikas värviskeem).

Kui üksikväite vastusevariandi valinud vastajate osakaal jäi alla 2%, ei kuvata sagedusjoonisel selle vastusevariandi teksti.

Mida tagasiside lugemisel kindlasti arvesse võtta?

Tagasisidearvustuse lugemisel tuleb tähelepanu pöörata järgnevale:

1. Rahuloluhinnangud on subjektiivsed ning sõltuvad ühtaegu nii vastajast endast (nt tema ootused ja väärtused) kui ka tema kokkupuudetest keskkonnaga. Vastused ei iseloomusta otseselt kooli, vaid vastaja individuaalset suhet kooliga. Seetõttu kirjeldab tagasiside esmalt ikkagi vastajate seisundit.

2. Tulemuste varieerumine koolis ja erinevused kõikide vastajate keskmisest tasemest aitavad märgata, millistes valdkondades tuntakse ennast paremini ja milliseid kogetakse vähem meeldivatena. Tagasiside tõlgendamisel tuleks tähelepanu pöörata ebavalistele tulemustele, mis üldisest pildist palju erinevad. See info aitab koolis märgata valdkondi, kus tuleks olukorda lähemal uurida (mis on nt rahulolematuse täpsemad allikad) ja seeläbi otsida viise heaolu parandamiseks.

3. Tulemuste usaldusväärsust mõjutab oluliselt küsitluses osalenute arv. Kui osalejaid on vähe, siis ei ole tulemused esinduslikud ning võivad olla kallutatud (osalesid nt keskmisest enam rahulolevad või rahulolematud inimesed). Mida suurem on vastajate osakaal, seda veenvamad peaksid kooli jaoks saadud tulemused olema (hea vastamise määr on 75% ja enam).

4. Vähese vastajate arvuga kutsekoolide puhul võivad joonistelt puududa kooli enda tulemused, mis on tingitud sellest, et väitele andis hinnangu vähem kui 5 antud sihtrühma esindajat. Õppeasutusest võis kokku küsitluses osaleda rohkem kui 5 ühe sihtrühma esindajat, küll aga ei pruukinud kõik vastajad küsitlust terviklikult täita (küsimustele vastamine ei olnud kohustuslik).

Väidete nimekiri, millega latentseid tunnuseid mõõdeti

Kutseõppijate latentseid tunnused

TABEL 1. Kutseõppijate küsitlusega hinnatud latentseid tunnused

Latentne tunnus	Väited, millega latentset tunnust hinnati
Õppijate kooliga rahulolu	
Kooliga rahulolu	Tunnen ennast oma kutsekoolis hästi. Koolis on huvitav.

TABEL 1. Kutseõppijate küsitlusega hinnatud latentsed tunnused

Latentne tunnus	Väited, millega latentset tunnust hinnati
Õppijate põhivajaduste rahuldatus	
Autonoomia	Tunnen, et saan õppida nii nagu ise parimaks pean. Tunnen, et saan paljuski ise otsustada, kuidas koolis asju teha.
Enesetõhusus	Olen kindel oma võimetes need õpingud lõpetada. Ma tunnen, et saan koolis antavate ülesannetega hakkama.
Seotus	Teised õppijad aitavad mind, kui seda vajan. Ma saan teiste õppijatega hästi läbi. Kaasõppijad hoolivad minust.
Õppijate rahulolu koolikeskkonna erinevate aspektidega	
Õppedistsipliin	Minu kaasõppijad kuulavad, kui õpetaja räägib. Minu kaasõppijad peavad õppimist oluliseks.
Toitlustus	Olen rahul kooli sööklaga. Olen rahul koolitoiduga.
Õpperuumid, -vahendid ja -materjalid	Olen rahul õppematerjalidega, mida koolis kasutatakse. Olen rahul kooli õpperuumidega. Koolis on olemas õppetööks vajalikud vahendid.
Praktikakorraldus	Saan praktika sooritamise ajal ja järgselt tagasisidet. Kooli ja tööandja koostöö praktika korraldamisel on hea.
Õppijate hinnangud õppimisega seotud aspektidele	
Ennastjuhtiv õppimine	Ma töotan seni, kuni olen tulemusega rahul. Kui mõni asi mind tunnis huvitab, siis otsin selle kohta pärast lisainfot, et asjast rohkem teada saada. Ma sean endale kindlaid eesmärke, mille nimel õppides pingutan. Kui mõni õpitav asi on mulle oluline, siis õpetajad aitavad mul sellega põhjalikumalt tegeleda.
Teadmiste ja oskuste omandamine	Õpingud annavad mulle põhjalikud erialased teadmised ja oskused. Õpingud arendavad minus suhtlemisoskusi. Õpingud arendavad minus iseseisvust ja vastutust töötamisel. Õpingud arendavad minus ettevõtlusoskusi.
Küünilisus	Ma ei taha enam koolis õppida. Tunnen, et olen kaotanud huvi õppimise vastu.
Kurnatus	Kahtlen pidevalt, kas mu õpingutel on mingit mõtet. Kooliga seotud probleemide tõttu magan öösel sageli halvasti. Tunnen, et olen koolitöödega üle koormatud.
Õppijate rahulolu kooliväliste aspektidega	
Eriala väärtus ja ajakohasus	Eestis minu erialal antav kutseharidus on ajakohane. Eesti tööandjad väärtustavad kutseharidust minu erialal.
Õppijate hinnang kutsekooli mainele	
Kooli maine	Ma soovitaksin enda kutsekooli oma sõbrale. Olen uhke, et õpin just selles kutsekoolis. Minu kutsekoolil on hea maine.
Muutuv õpikäsitus - õppijate hinnangud aktiveerivate õppemeetodite kasutamisele koolis	
Arengut toetav tagasiside	Õpetajad selgitavad mulle, mida ma olen teinud hästi. Õpetajad selgitavad mulle, mida ma saaksin paremini teha.
Õppijate aktiivsuse toetamine	Rühmatööd ja grupiarutelud on õpetaja tundide tavapärane osa. Õpetaja suunab õpilasi ise teemakohast lisamaterjali otsima.
Individuaalne tunnustamine	Õpetaja kiidab nii parimaid õpilasi kui ka neid, kes parandasid oma varasemaid tulemusi. Õpetaja tunnustab ka nende õpilaste osalemist ja püüdlikkust, kelle õpitulemused jäävad kesiseks.
Õppetöö mõtestatus	Õpetajal on tavaks kirjeldada õpitava materjali seoseid igapäevaeluga. Õpetaja toob igas tunnis näiteid elust. Uut teemat sisse juhatades selgitab õpetaja kus ja milleks neid teadmisi kasutada saab.

Tulemused

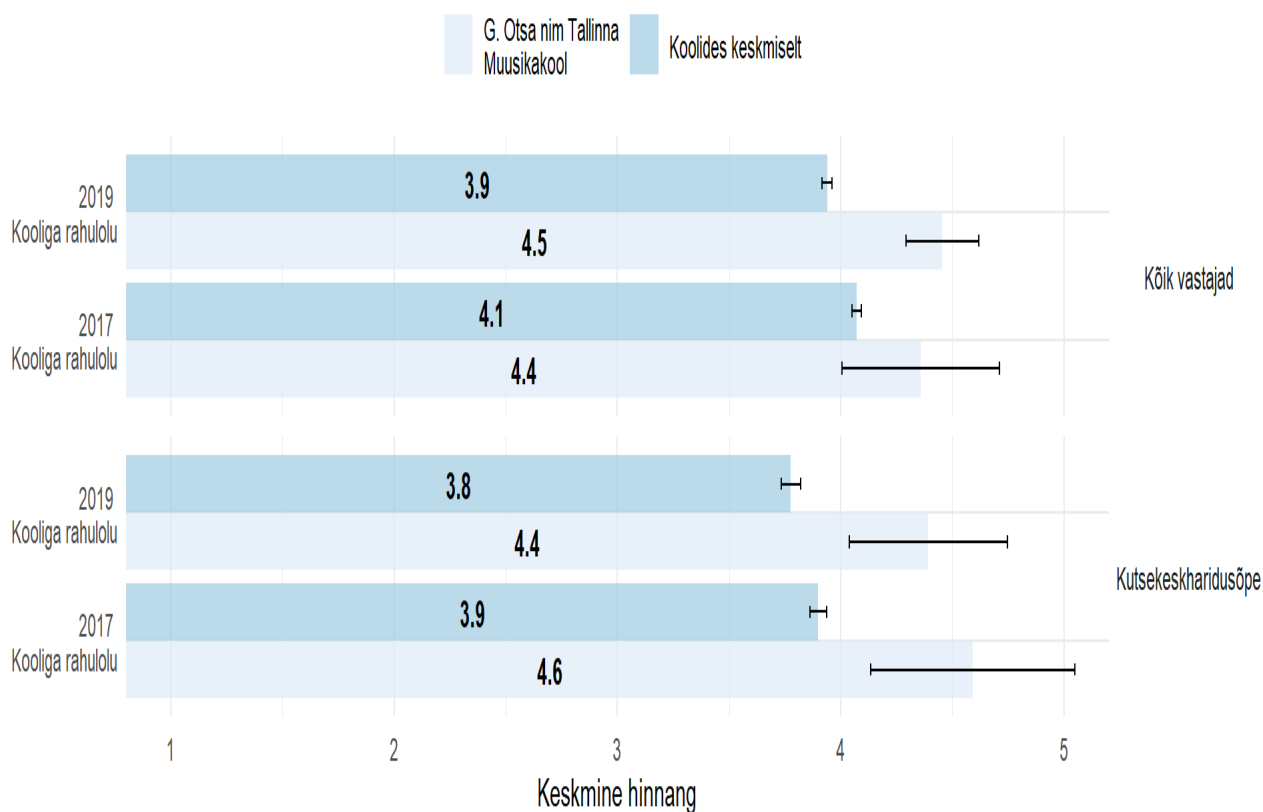
Õppijate tagasiside

Teie kutsekoolist osales küsitluses kokku 64 õppijat, see grupp on joonistel nimetatud **kõik vastajad**.

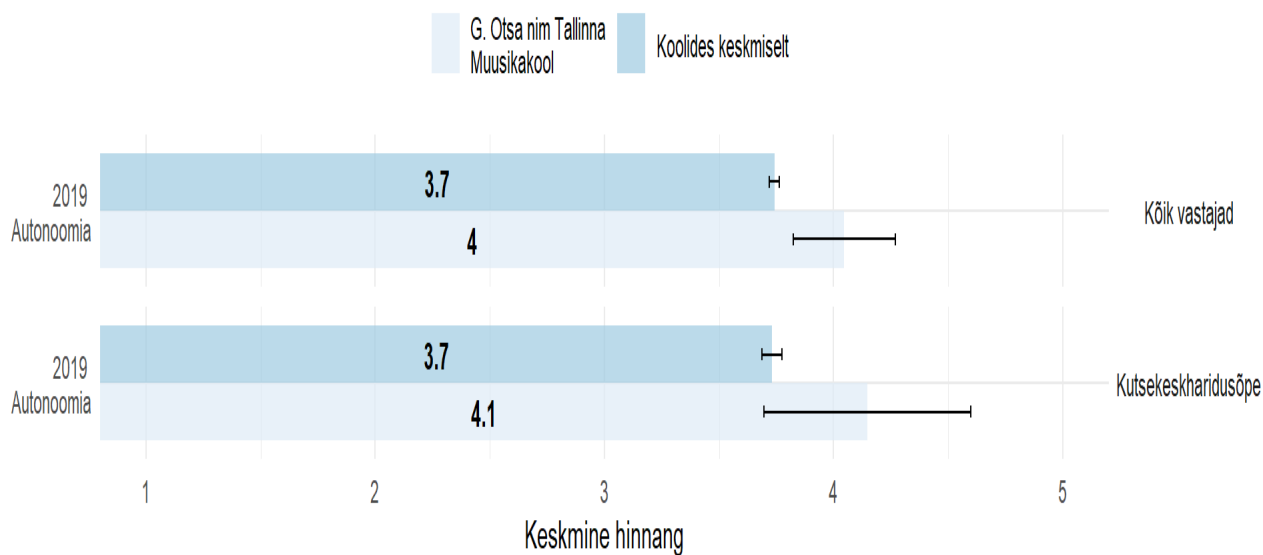
Sealhulgas 21 kutsekeskhariduse tasemel õppivat õppijat, see grupp on joonistel nimetatud **kutsekeskharidusõpe**.

Õppijate kooliga rahulolu ja põhivajaduste rahuldatus

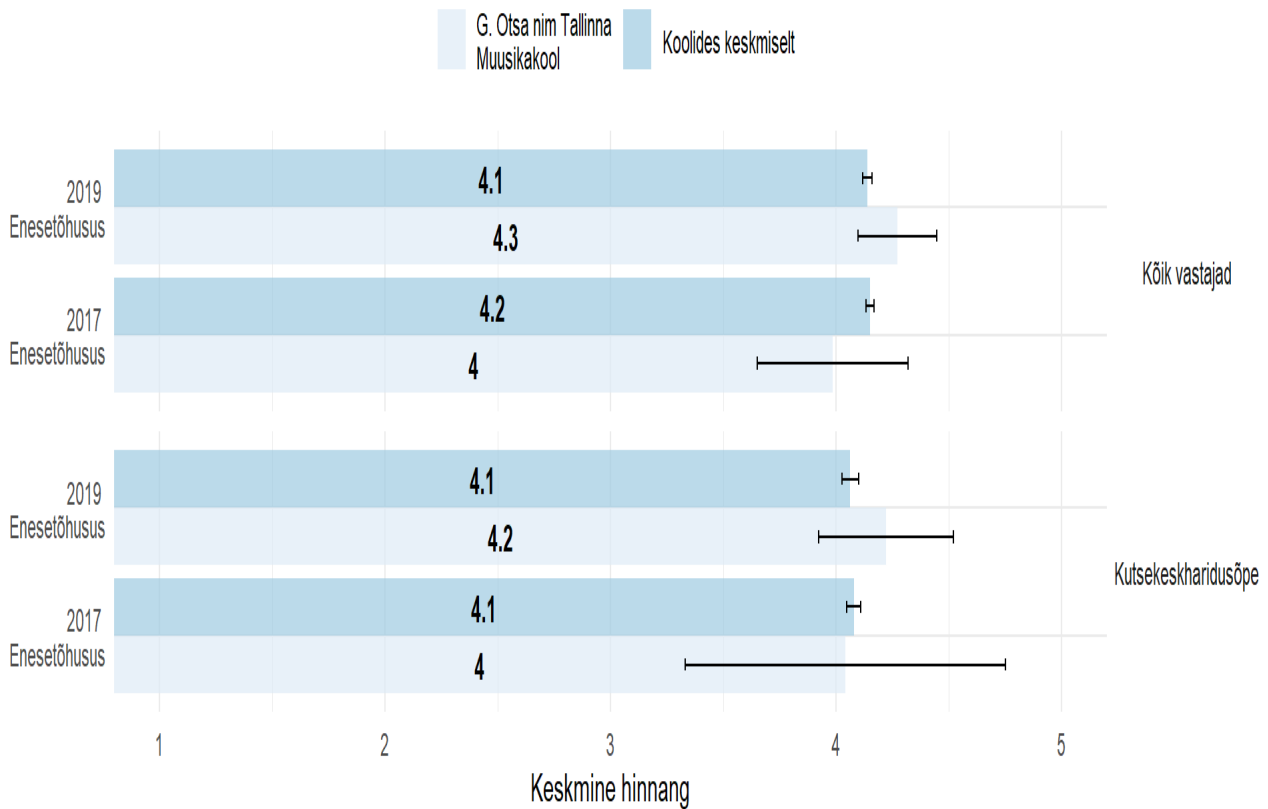
Joonis 1. Kooliga rahulolu: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

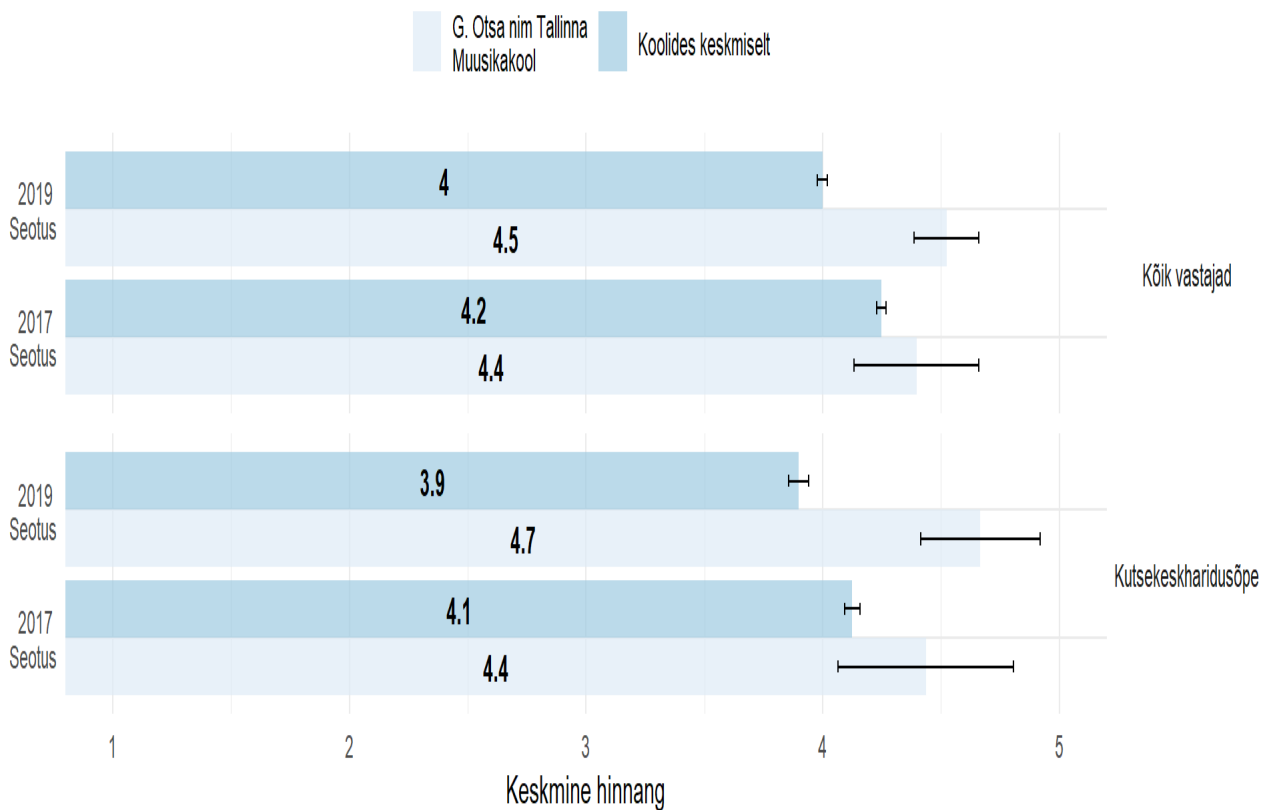
Joonis 2. Autonoomia: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

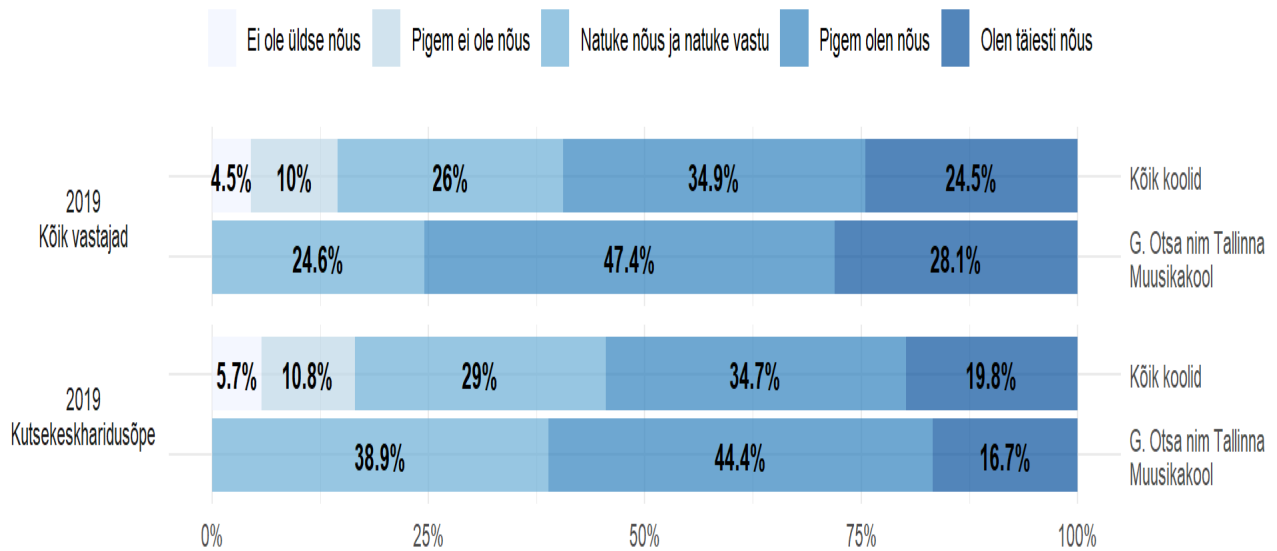
Joonis 3. Enesetõhusus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 4. Seotus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

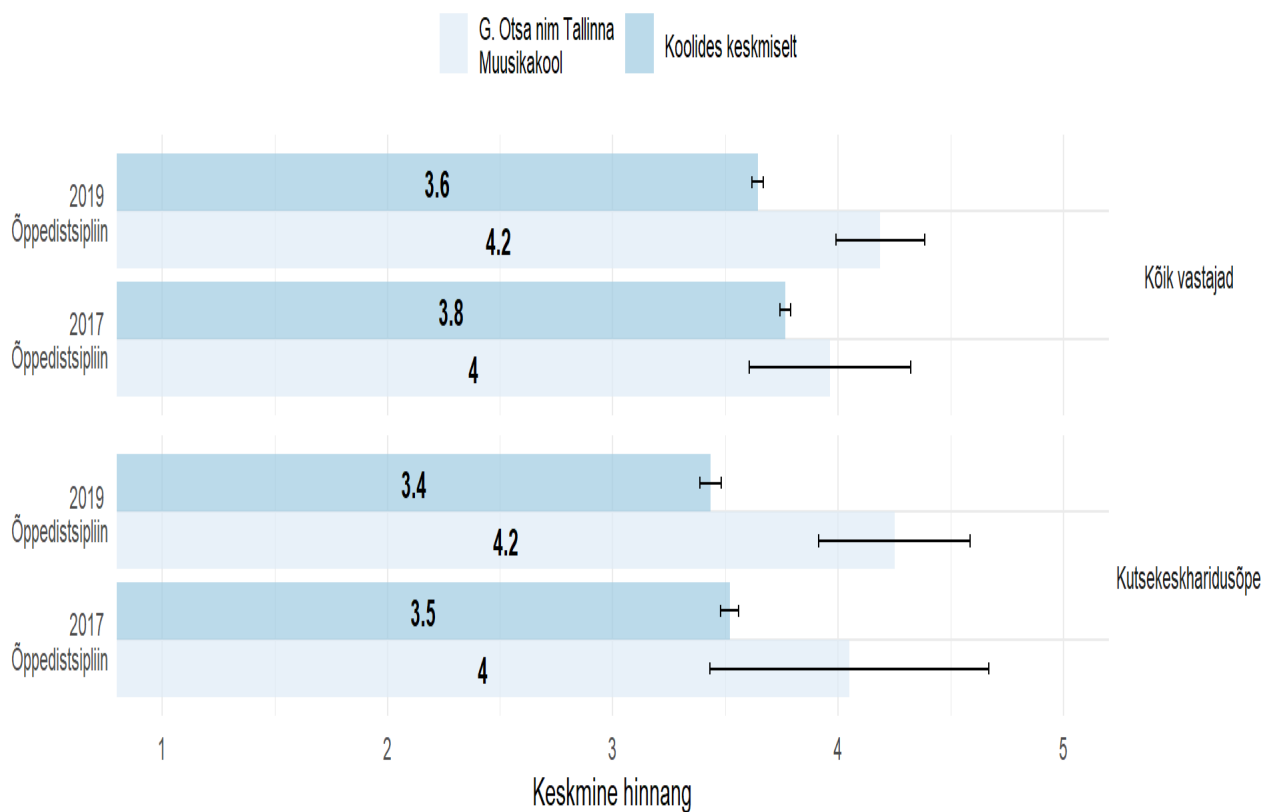

Joonis 5. Õpetajaid huvitab see, kuidas mul koolis läheb

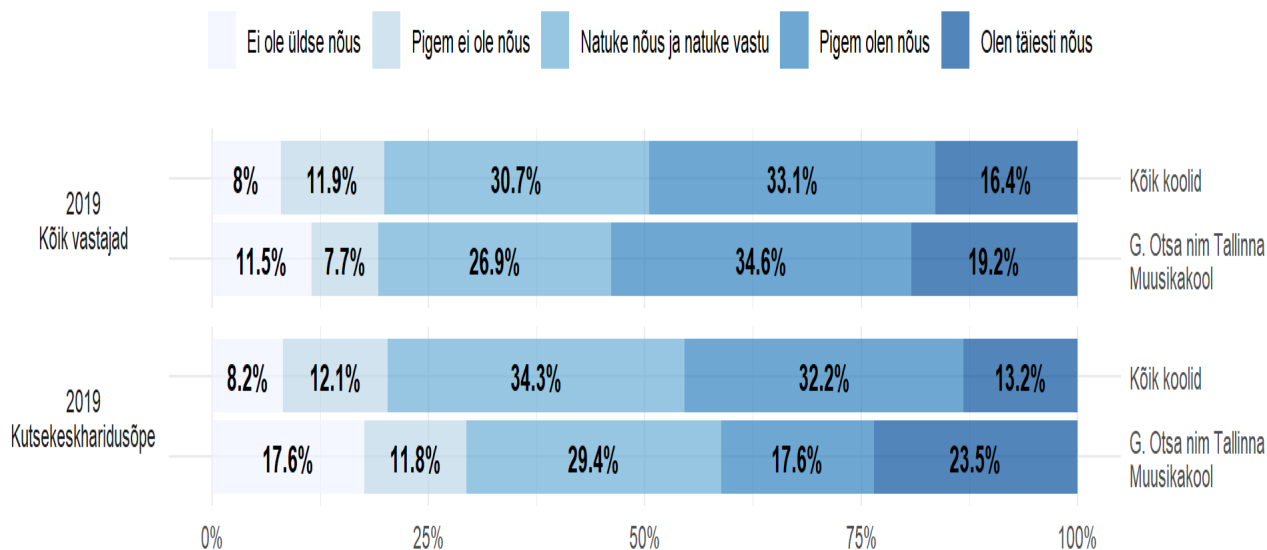

Õppijate rahulolu koolikeskkonna erinevate aspektidega

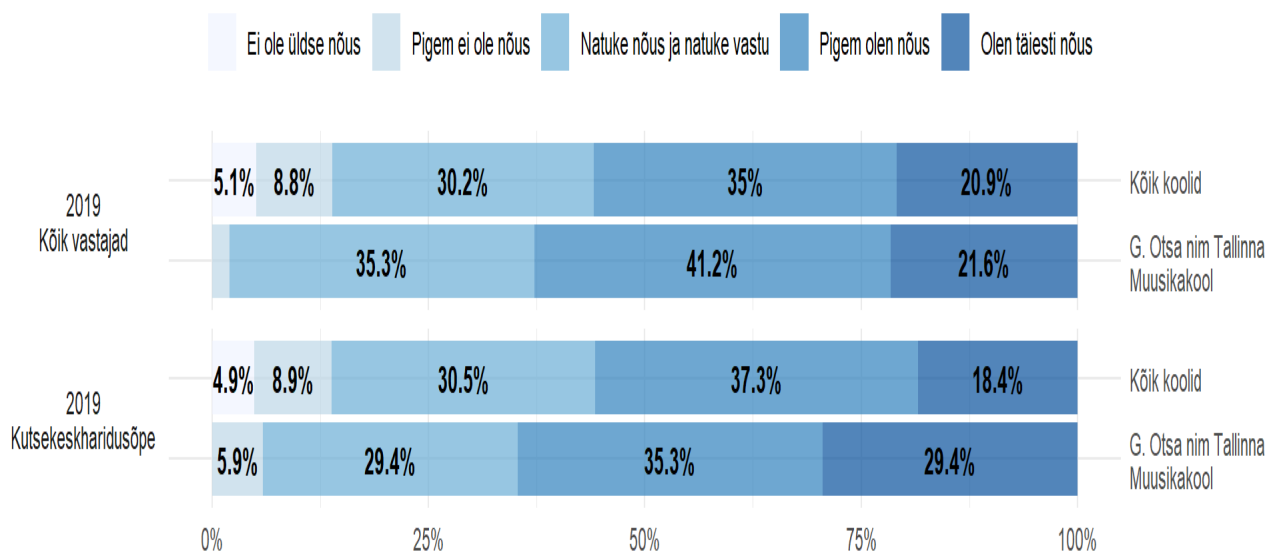
Joonis 6. Õppedistsipliin: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

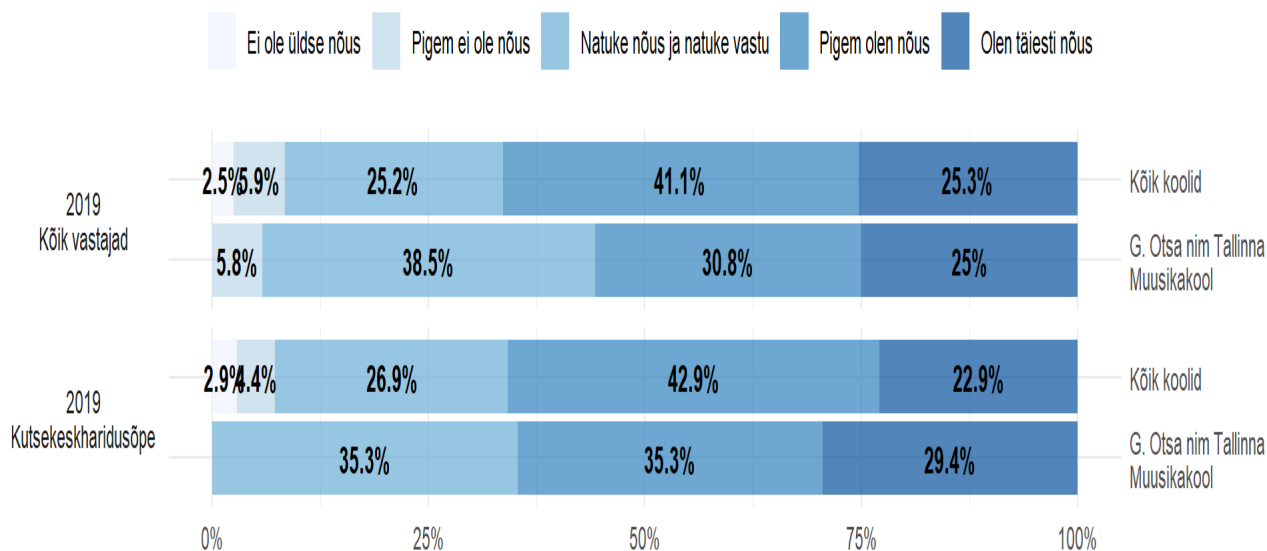
Joonis 7. Olen rahul tunniplaaniga

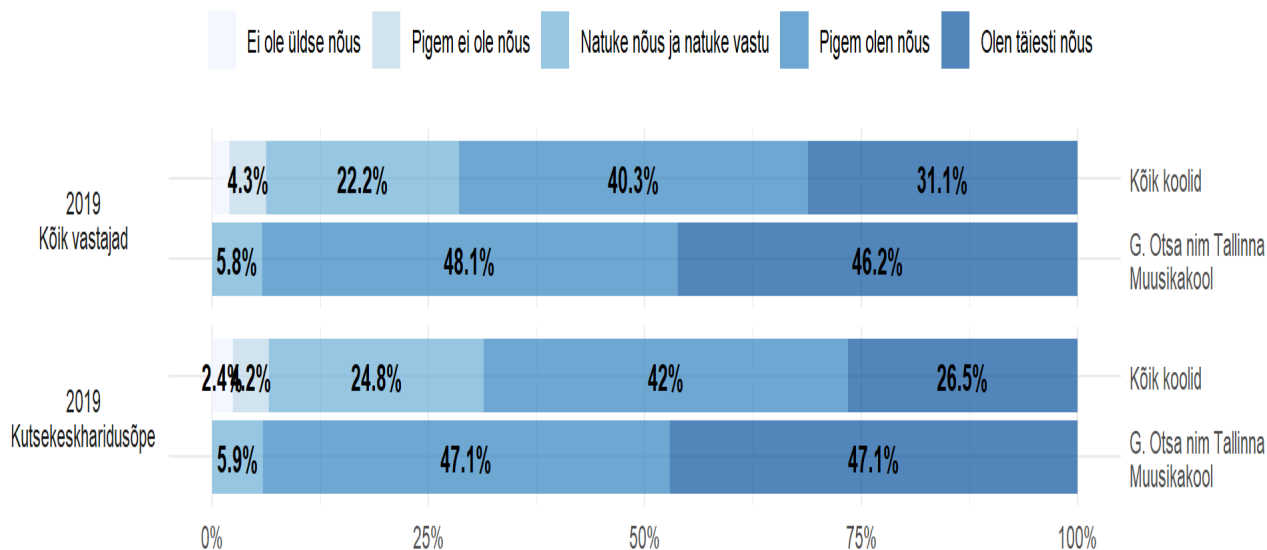
Joonis 8. Minu õppekava on loogiliselt üles ehitatud

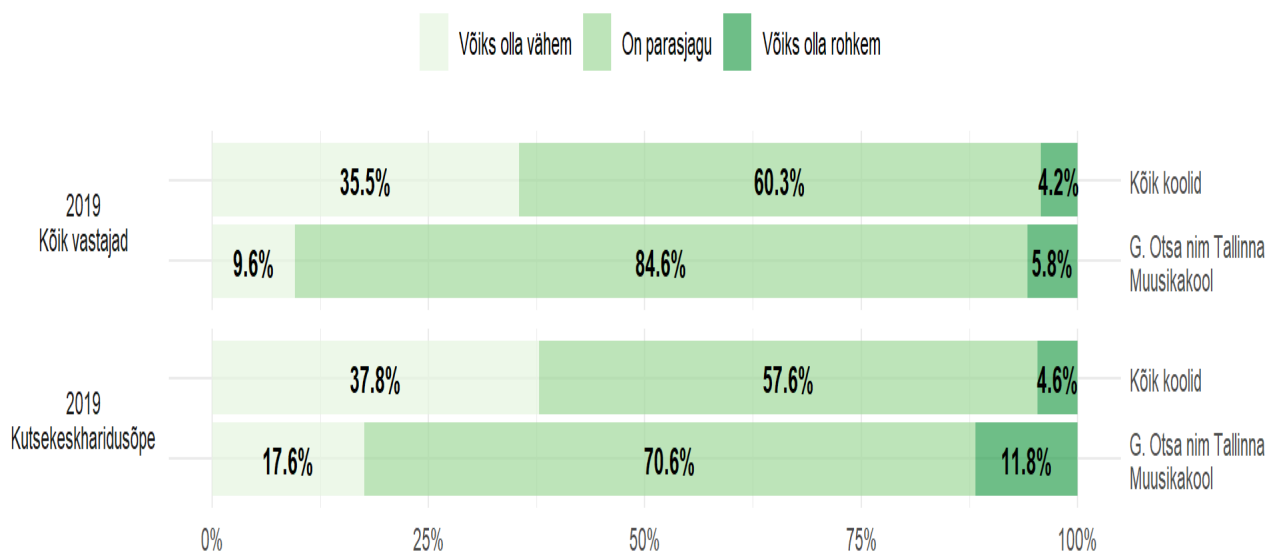
Joonis 9. Olen rahul õppetöö korraldusega

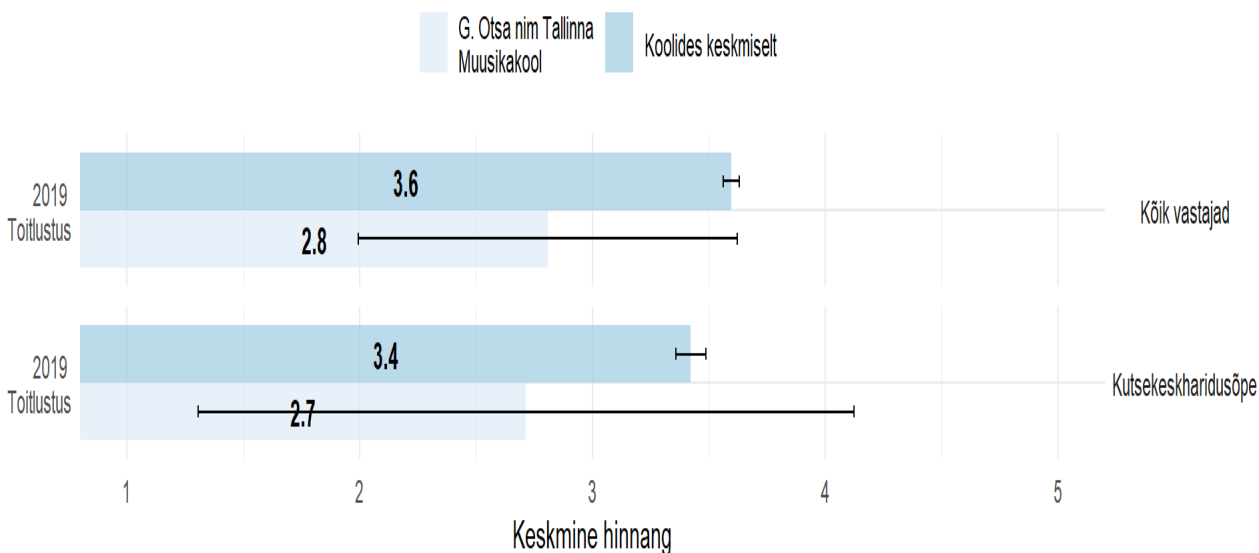
Joonis 10. Olen rahul õpetajate ja õpetamise tasemega

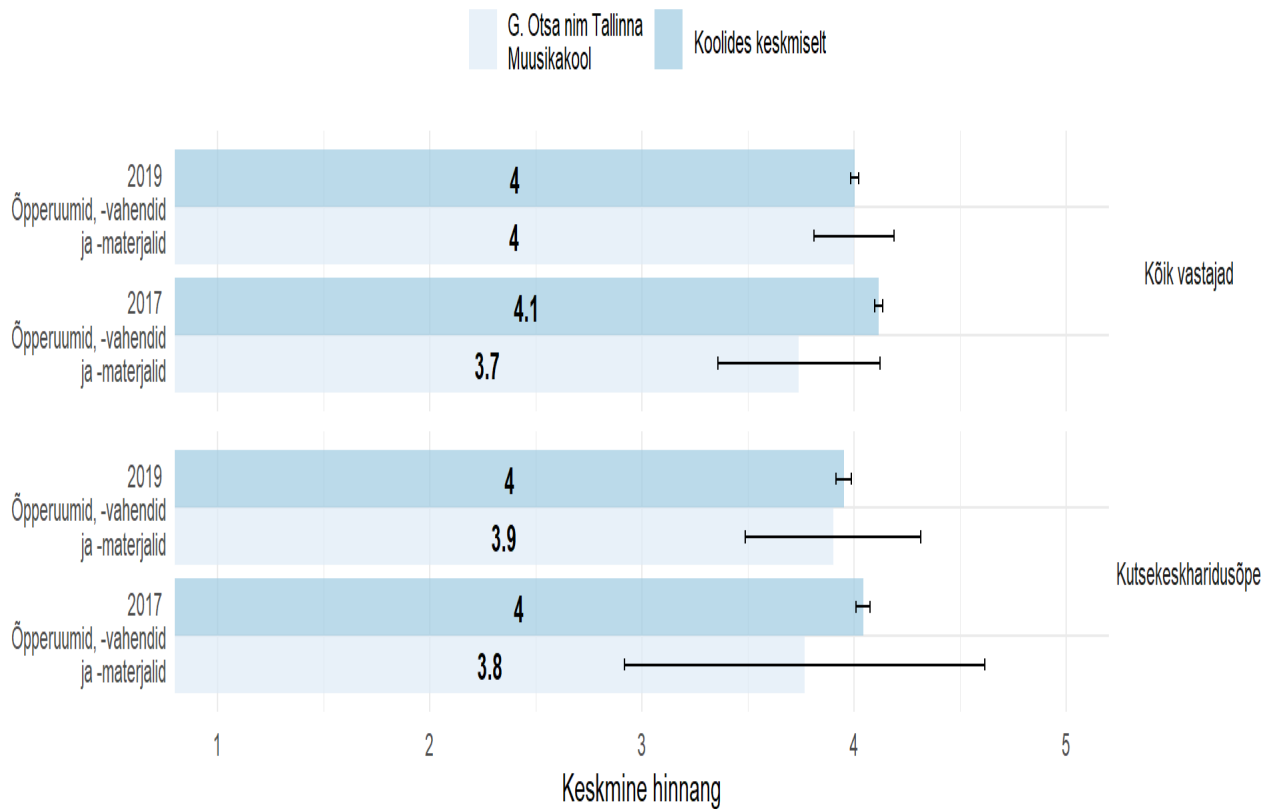
Joonis 11. Koduseid ülesandeid

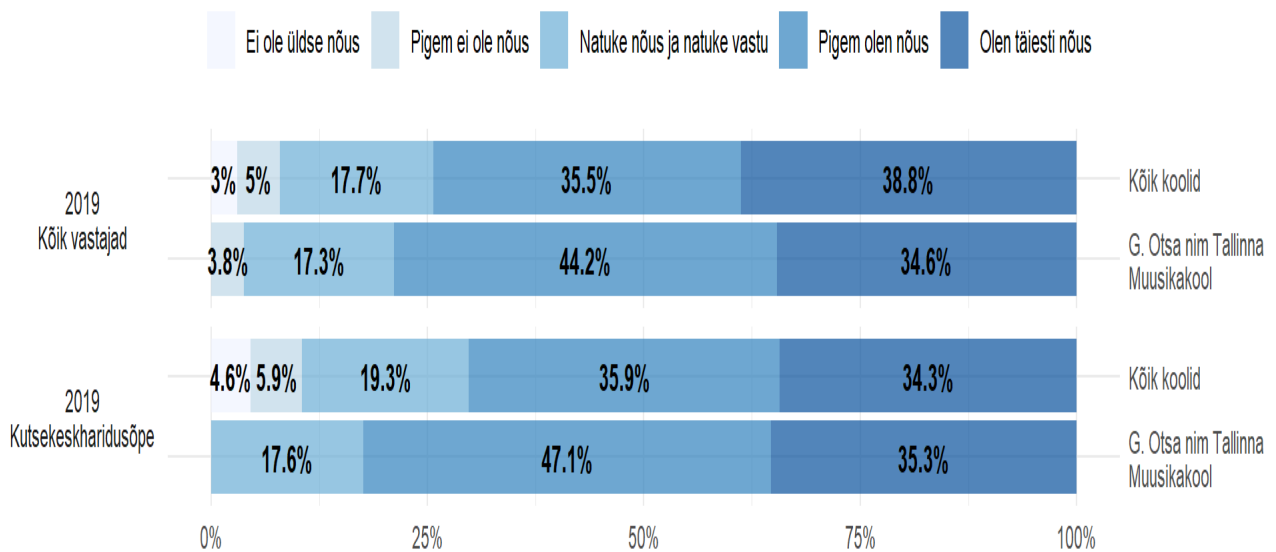
Joonis 12. Toitlustus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

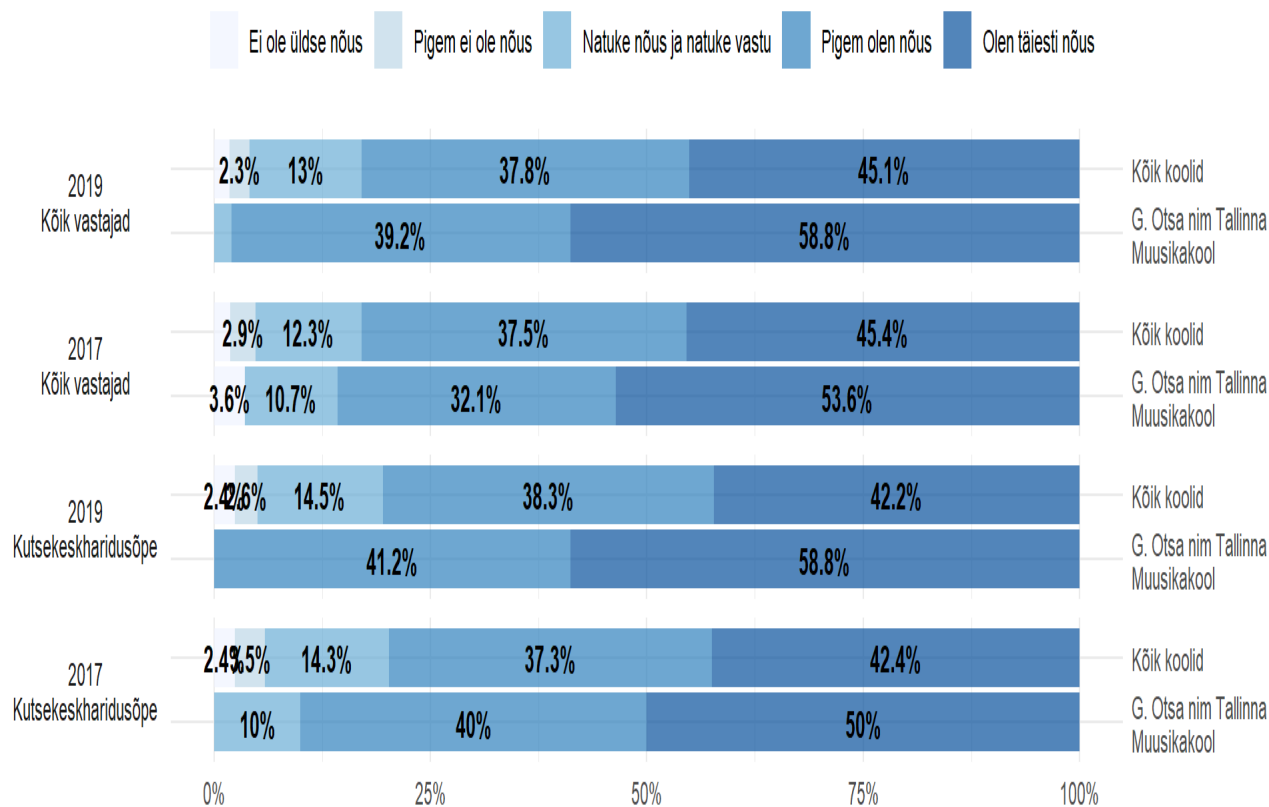
Joonis 13. Õpperuumid, -vahendid ja -materjalid: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

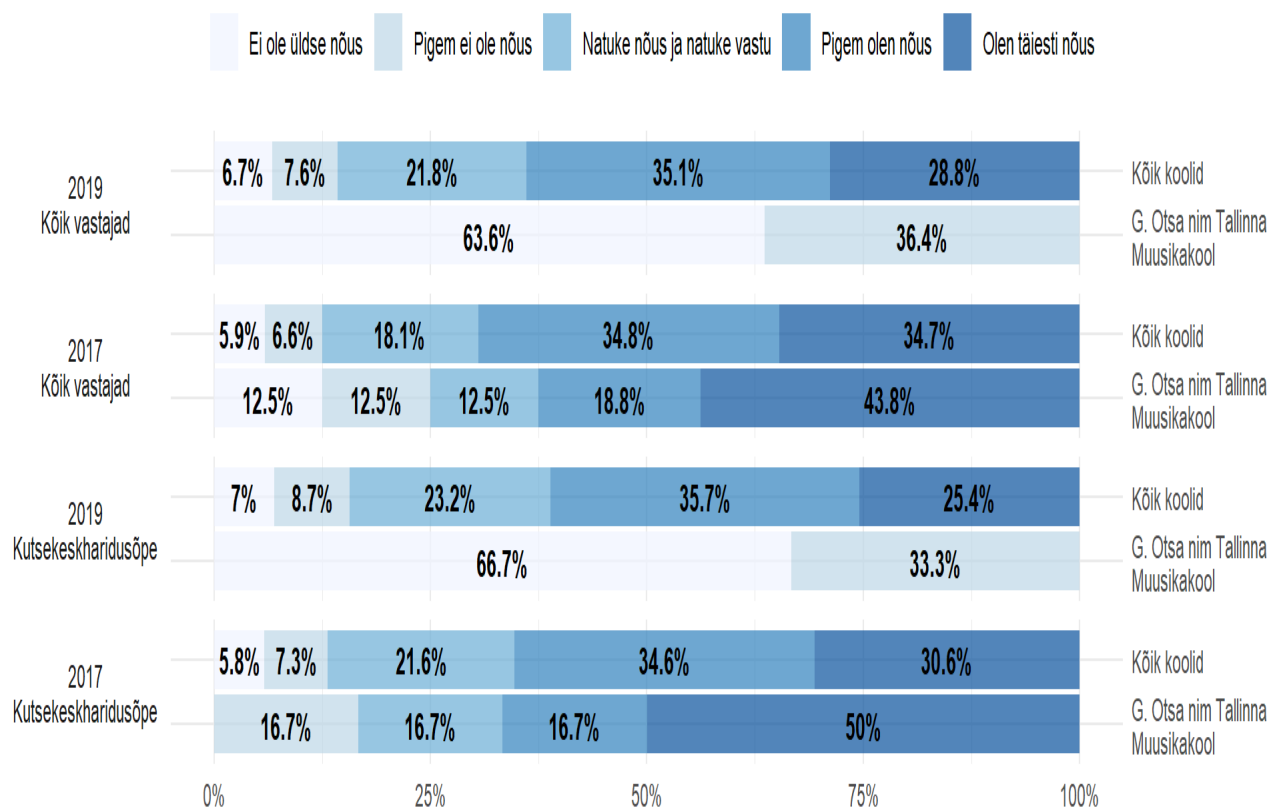
Joonis 14. Kooli tualettruumid on puhtad ja korras

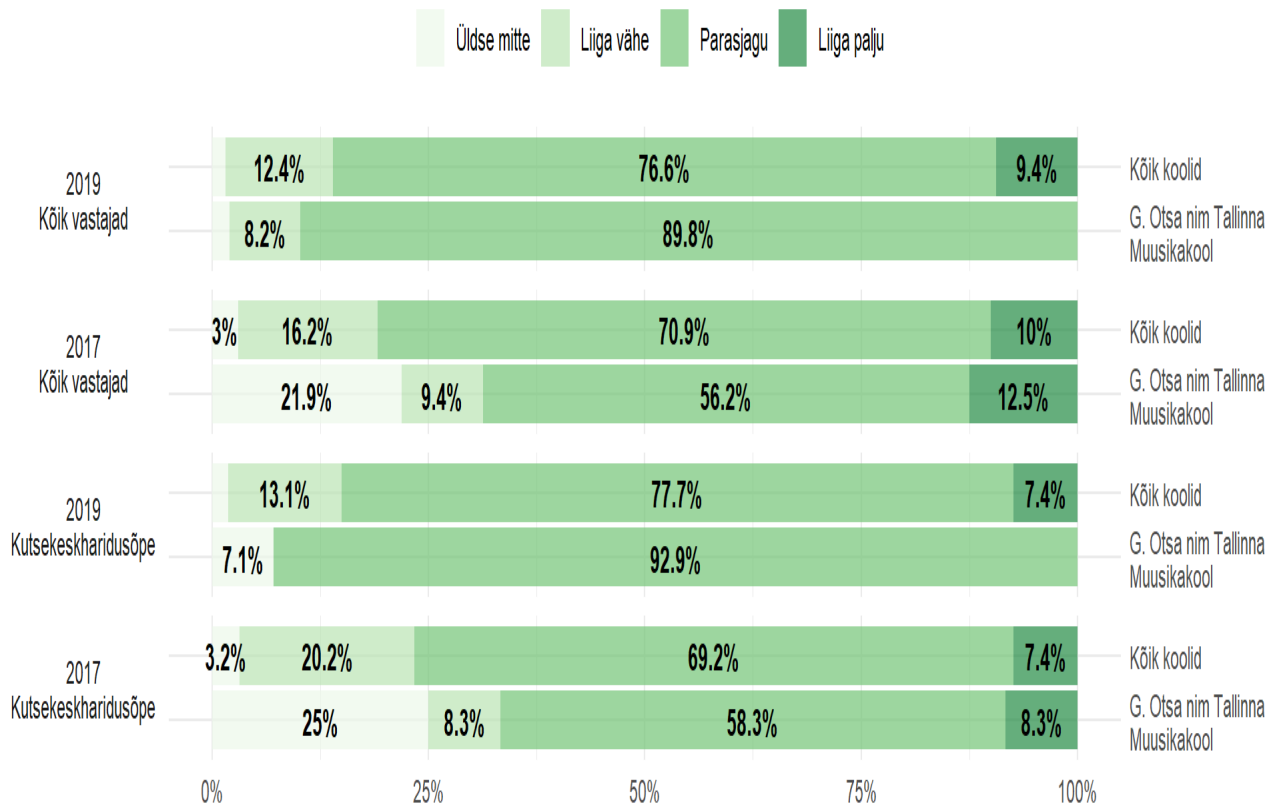
Joonis 15. Olen rahul kooli raamatukoguga

Joonis 16. Olen rahul kooli spordisaali ja -vahenditega

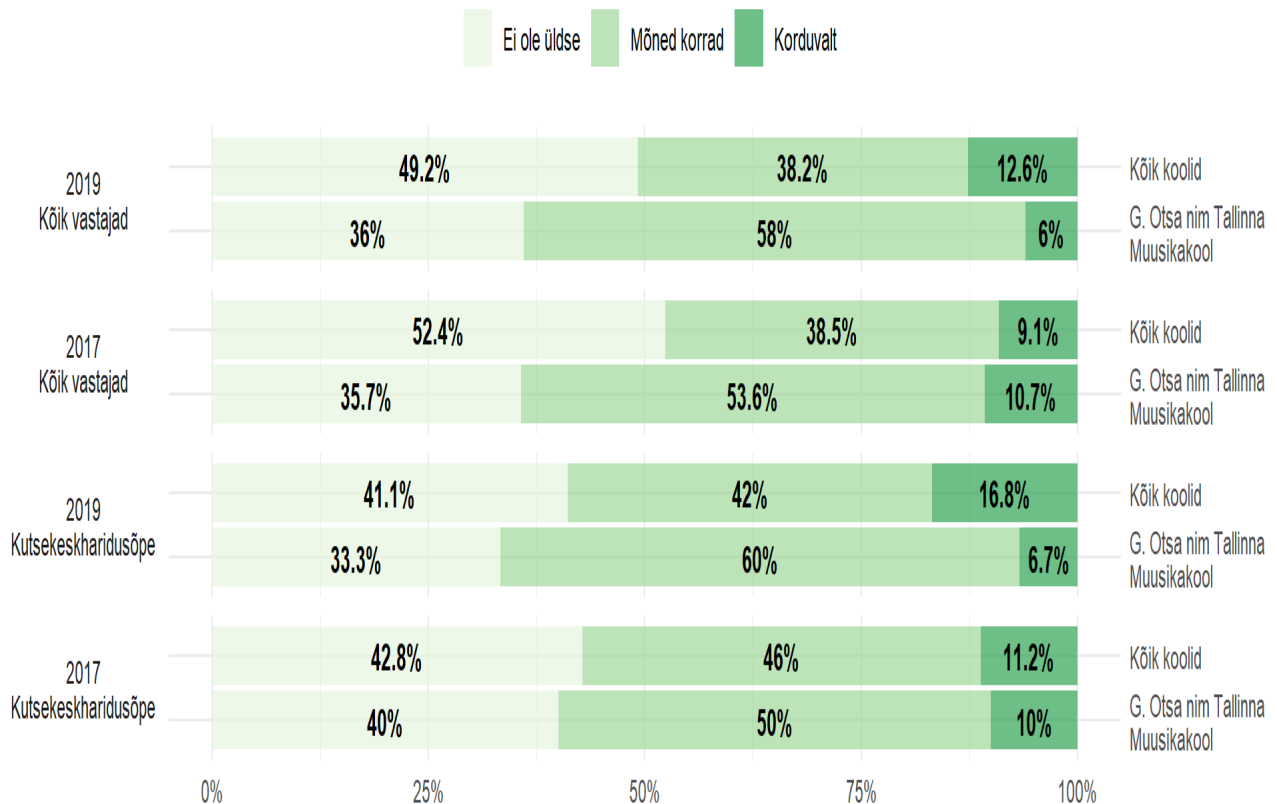

Joonis 17. Kui palju kasutatakse õpetöös arvuti abil või veebipõhiselt õppimist?

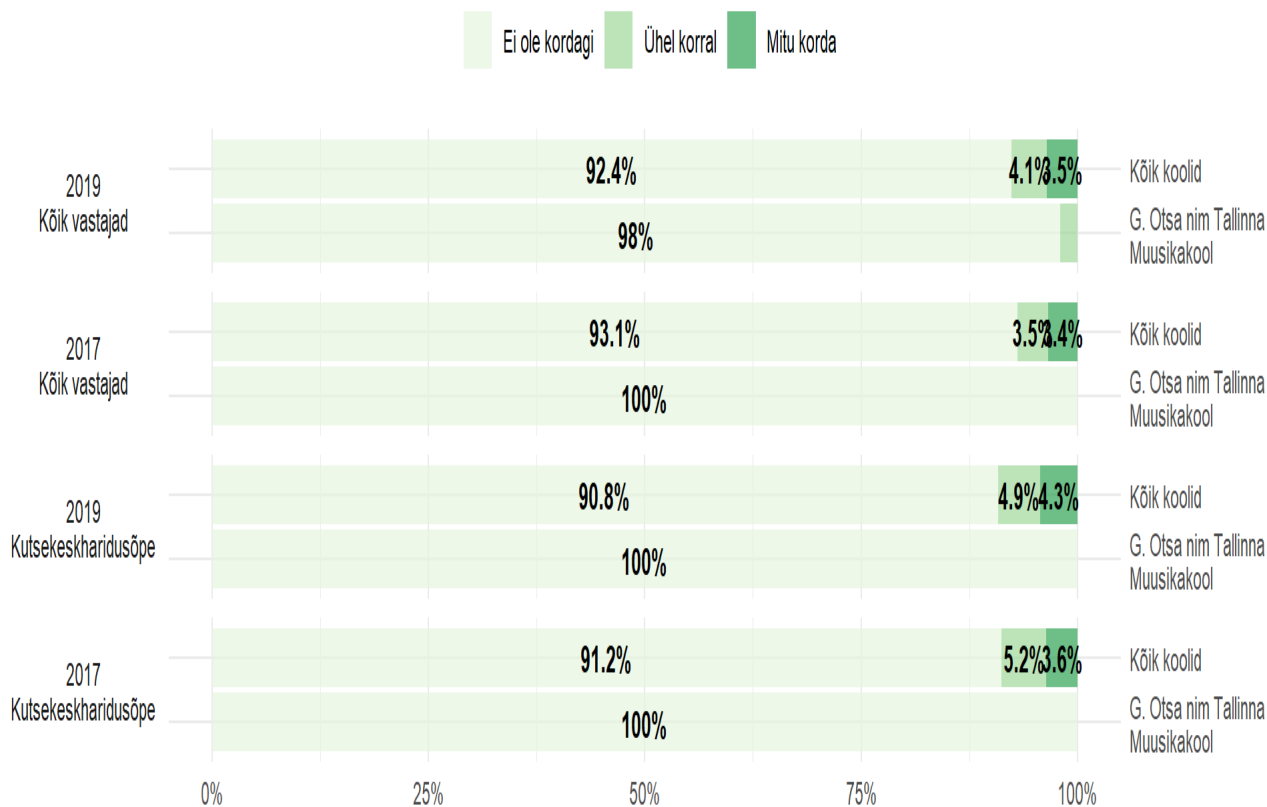

Põhjuseta puudumine ja kiusamise kogemine

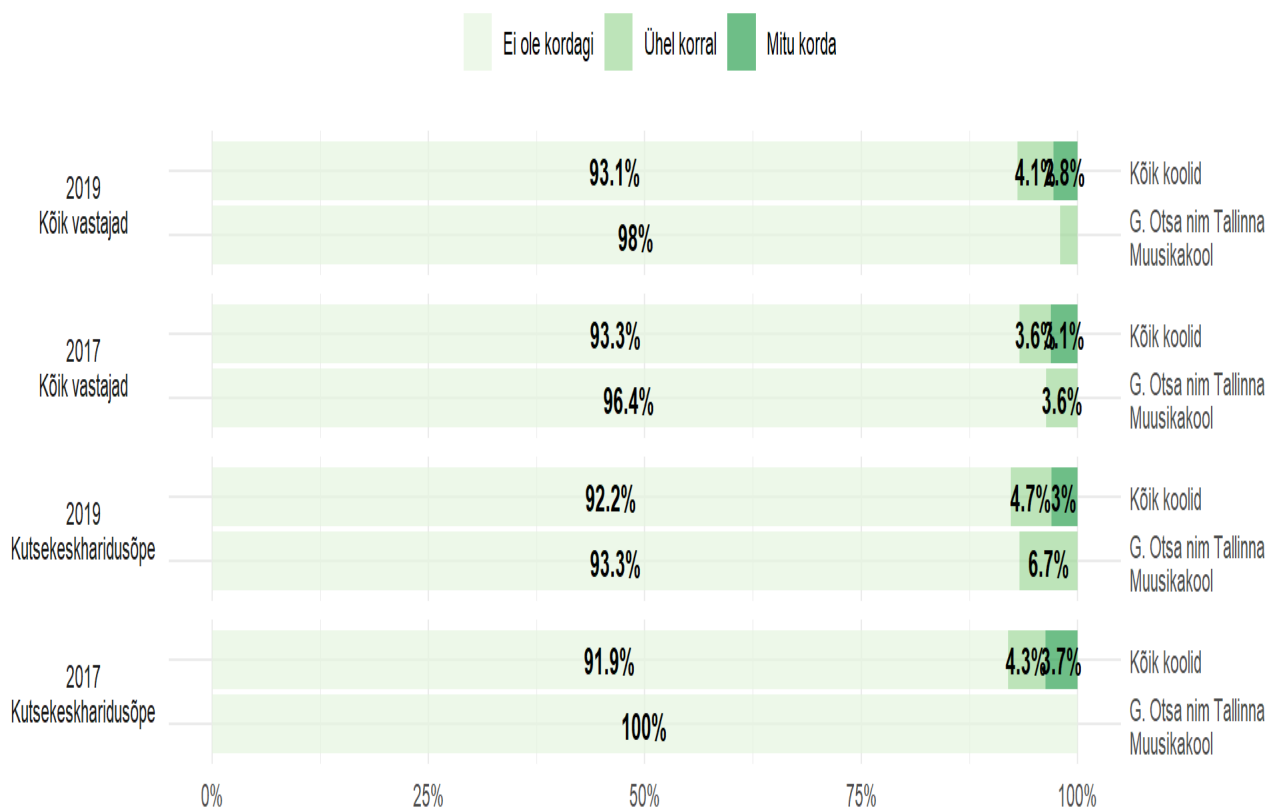
Joonis 18. Sel õppeaastal olen põhjuseta puudunud

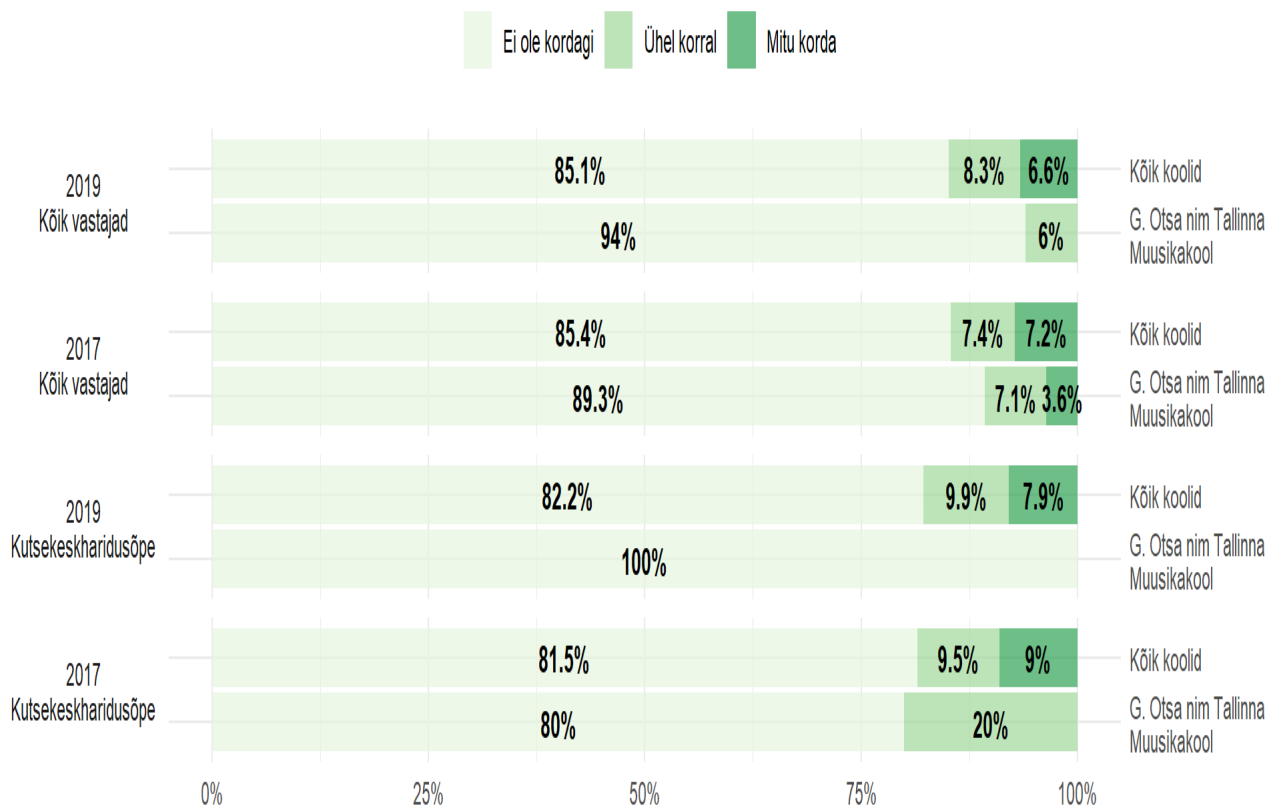
Joonis 19. Internetis solvamise või ähvardamise kogemine koolis viimase kahe nädala jooksul

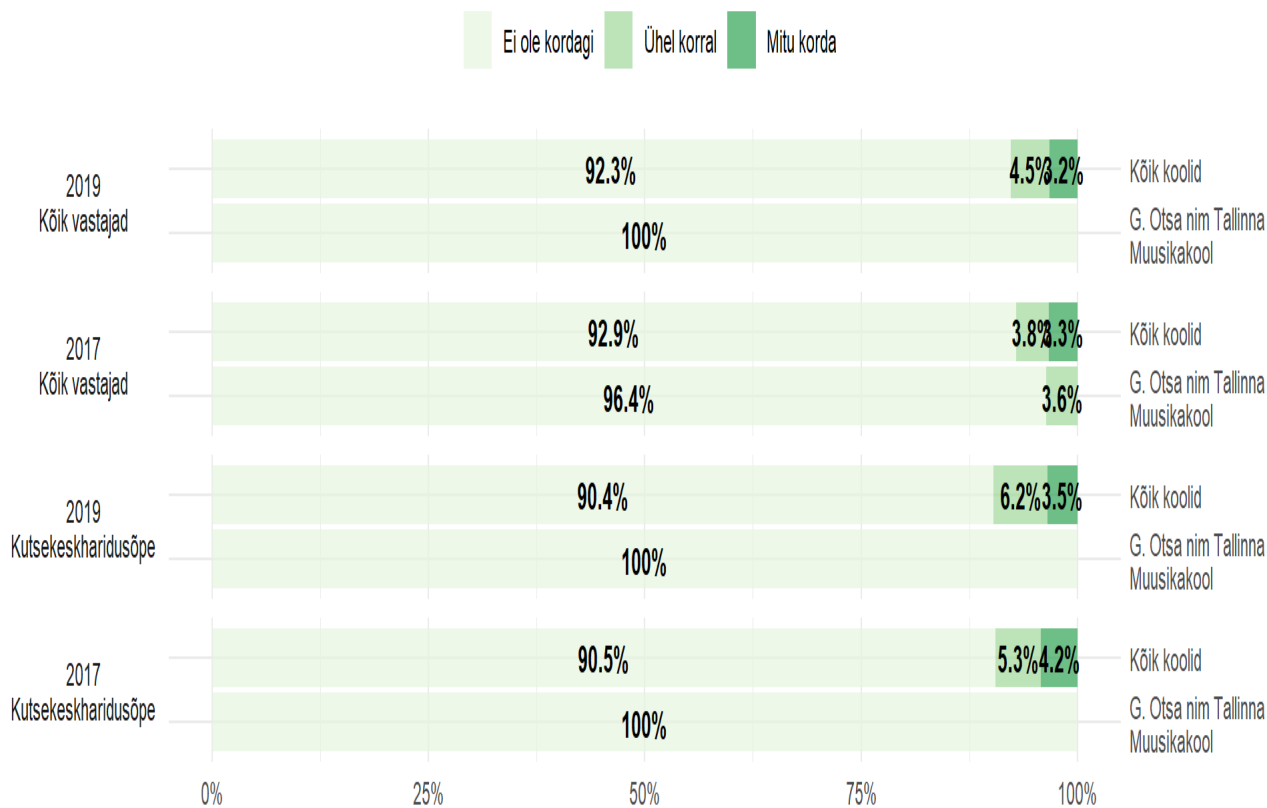
Joonis 20. Asjade lõhkumise või ära võtmise kogemine koolis viimase kahe nädala jooksul

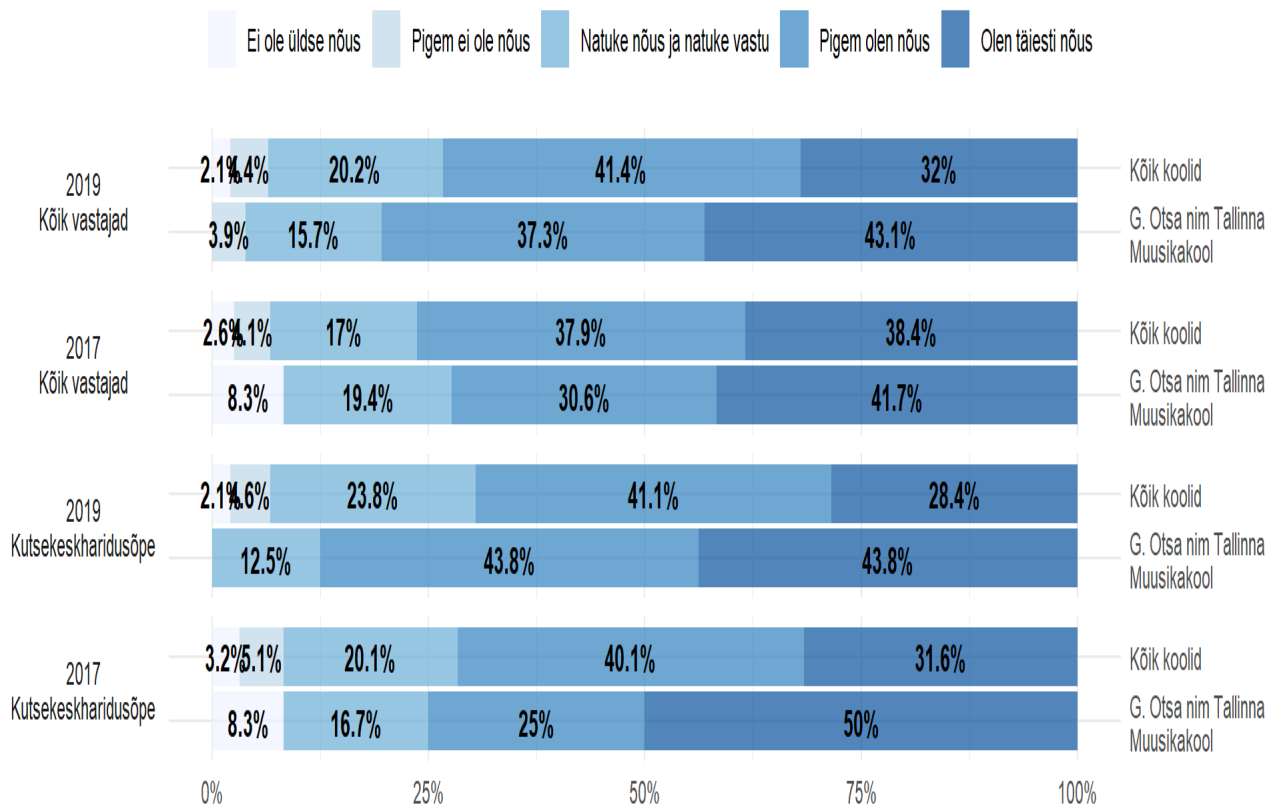
Joonis 21. Norimise või mõnitamise kogemine koolis viimase kahe nädala jooksul

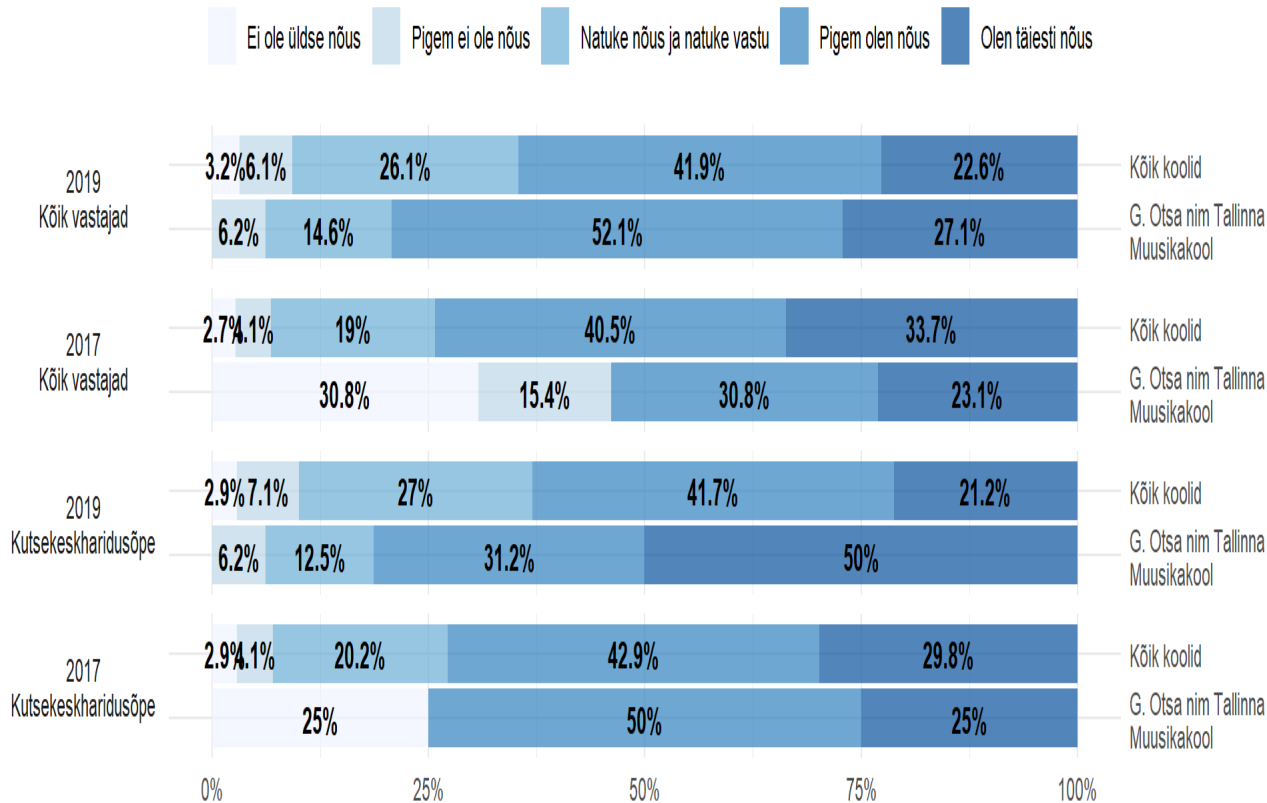
Joonis 22. Löömise või tõukamise kogemine koolis viimase kahe nädala jooksul

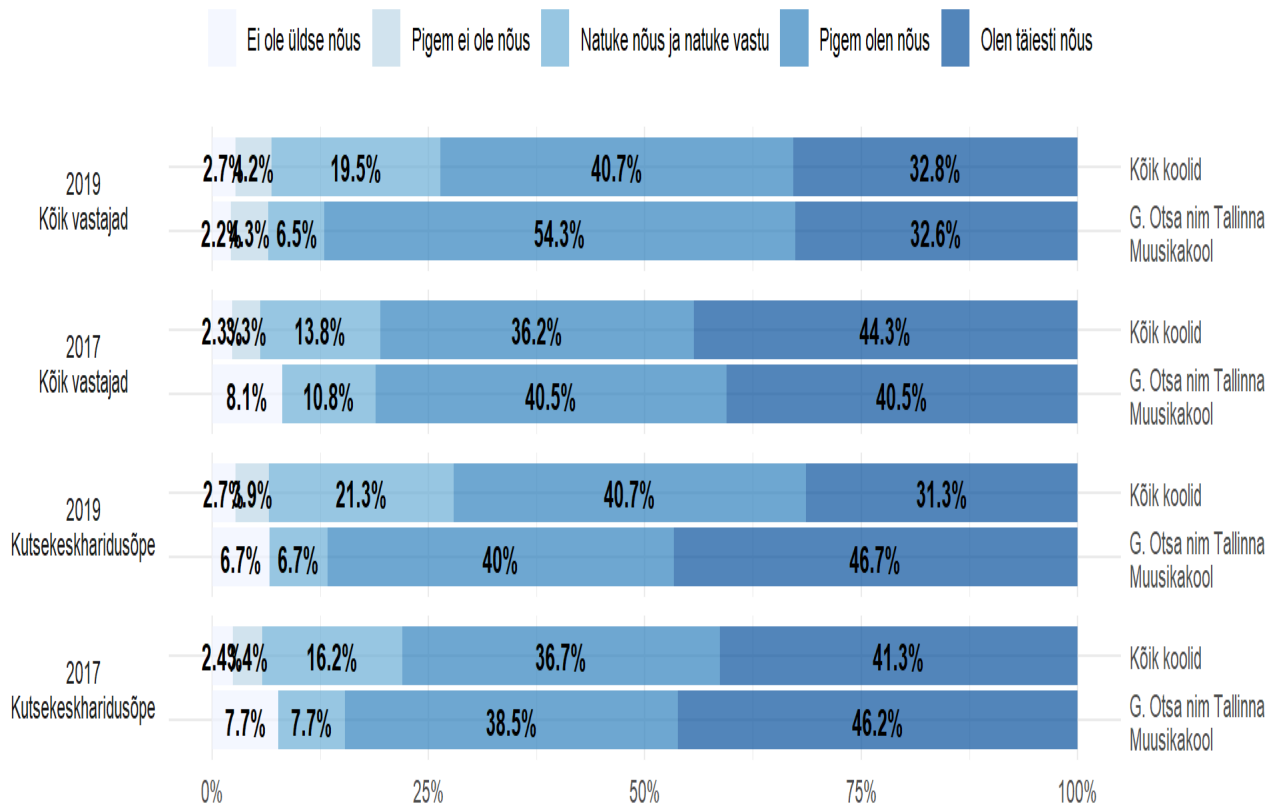
Joonis 23. Kooli tugipersonal on iga õppija suhtes avatud ja hooliv

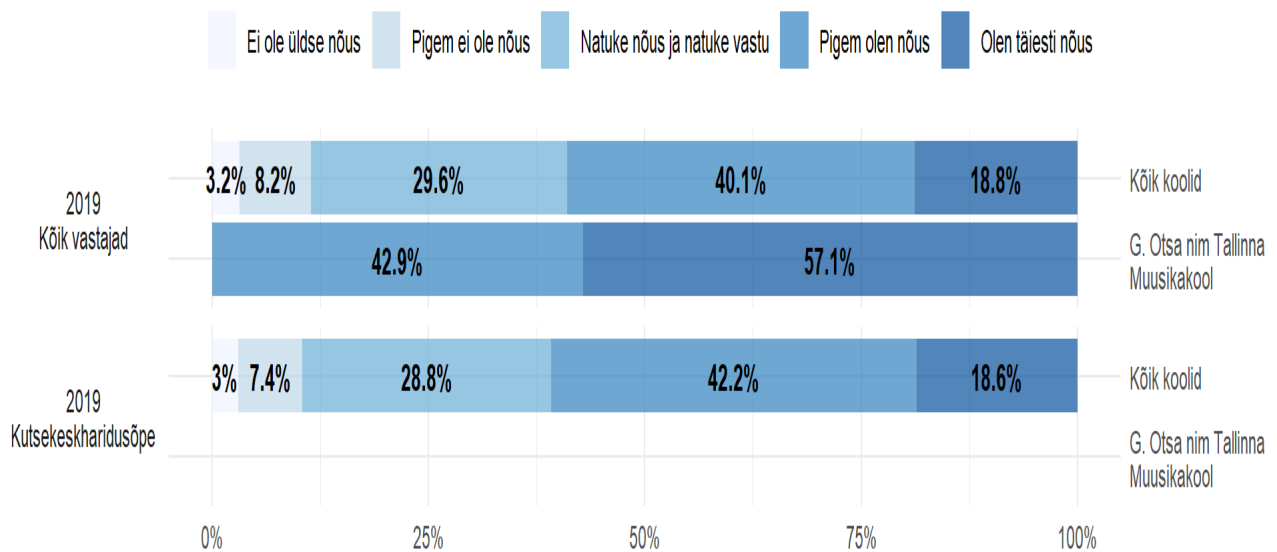
Joonis 24. Olen rahul kutsekoolis pakutud nõustamisteenustega

Joonis 25. Kui vajan, saan koolis õppimiseks lisatuge (nt järeleaitamise tunde, konsultatsioone)

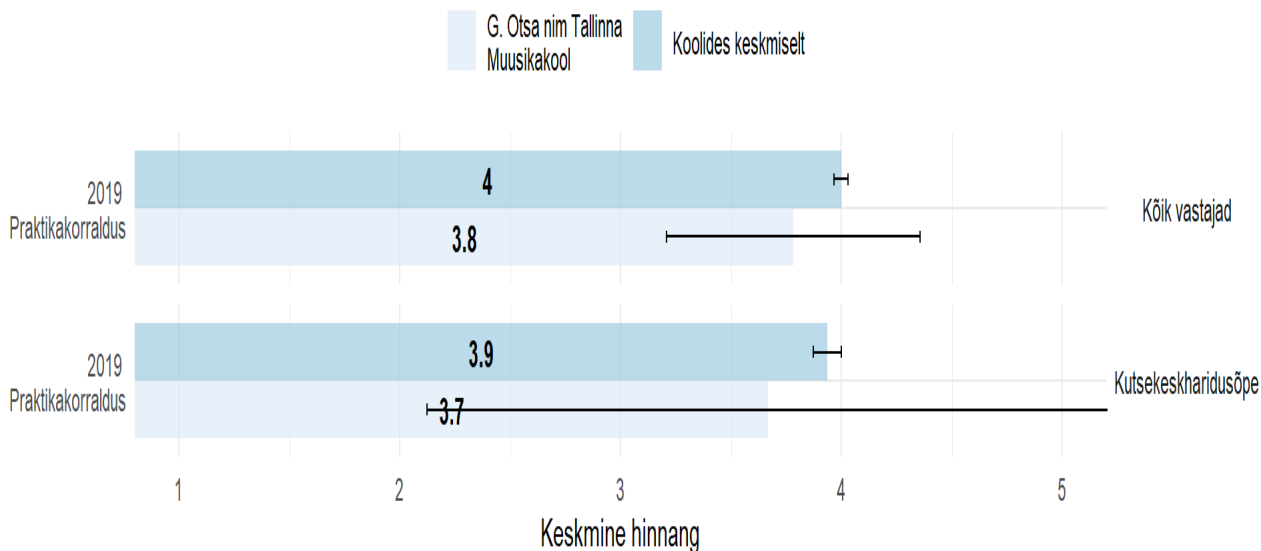
Joonis 26. Olen rahul koolis toimuvate huviringide ja muude noortele mõeldud tegevustega

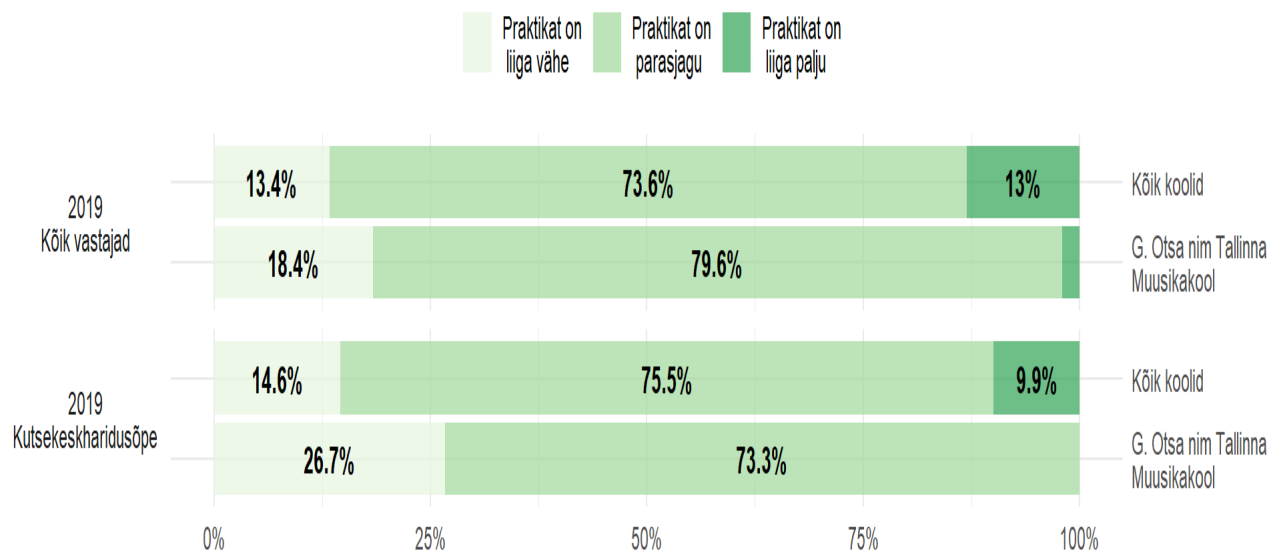
õppijad, kes on osalenud mõnes koolis toimivas huviringis või muus noortele mõeldud tegevuses.

Vastasisid

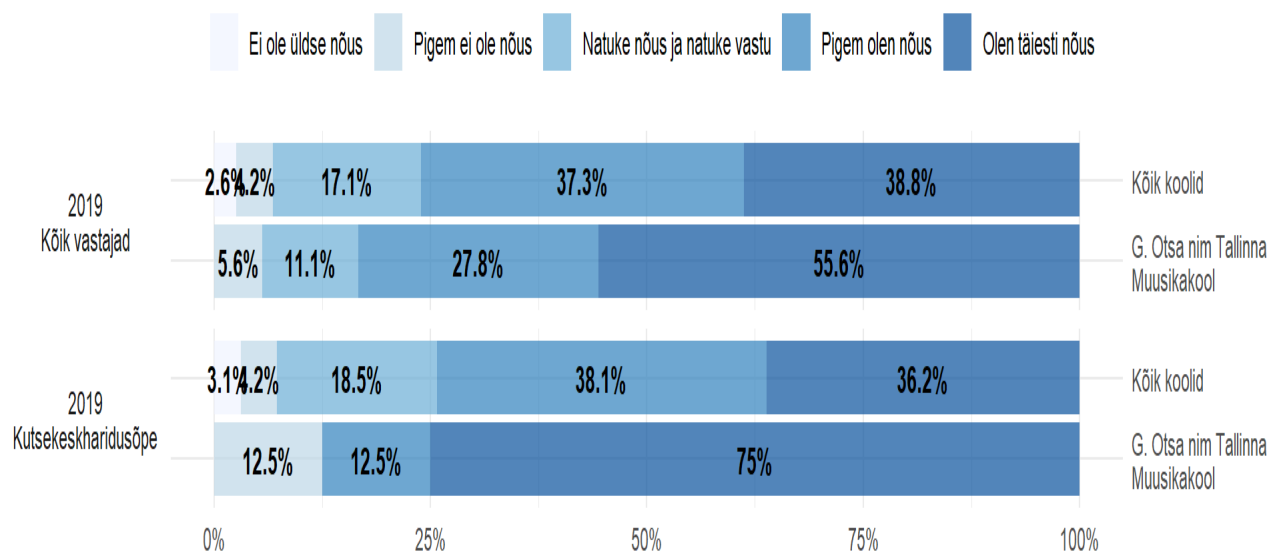
Joonis 27. Praktikakorraldus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

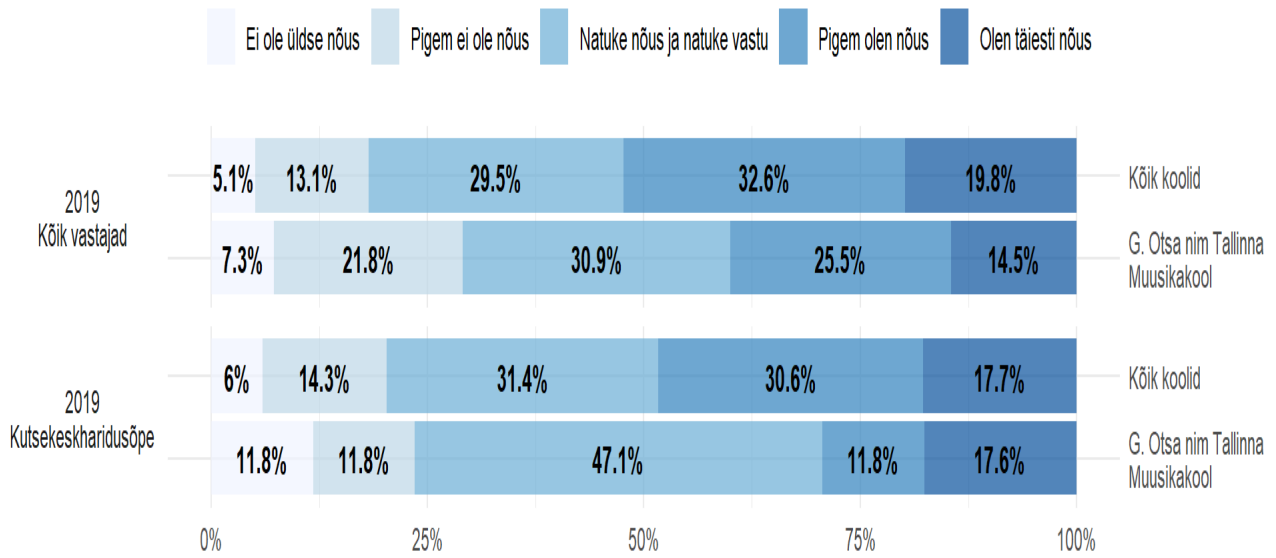
Joonis 28. Kas praktika maht teie õppekavas on sobiv?

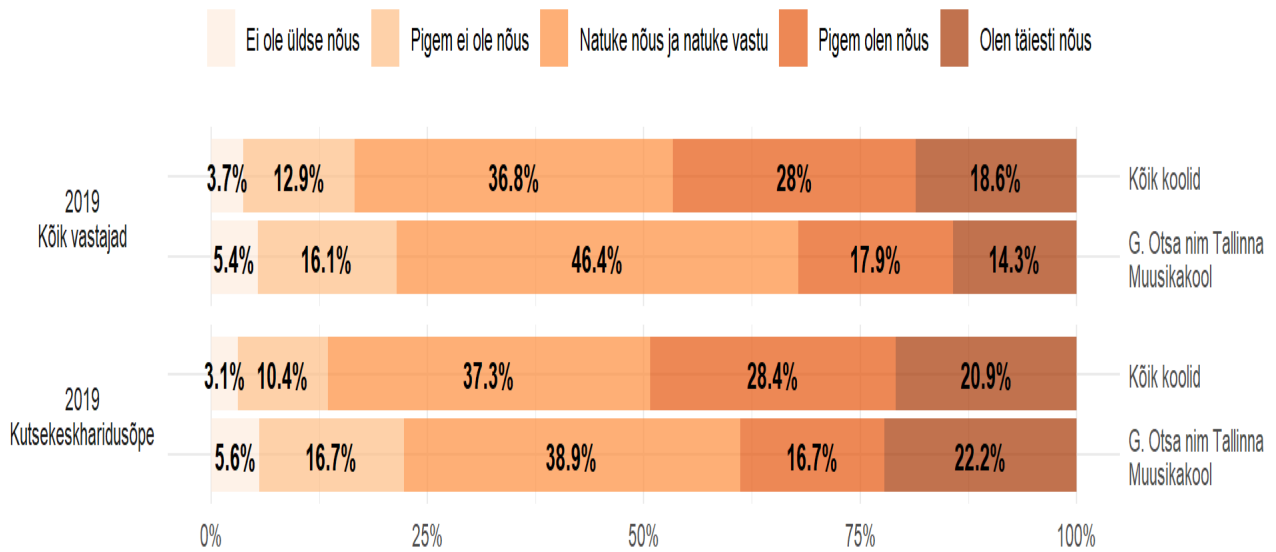
Joonis 29. Praktikakohas antakse mulle arendavaid tööülesandeid

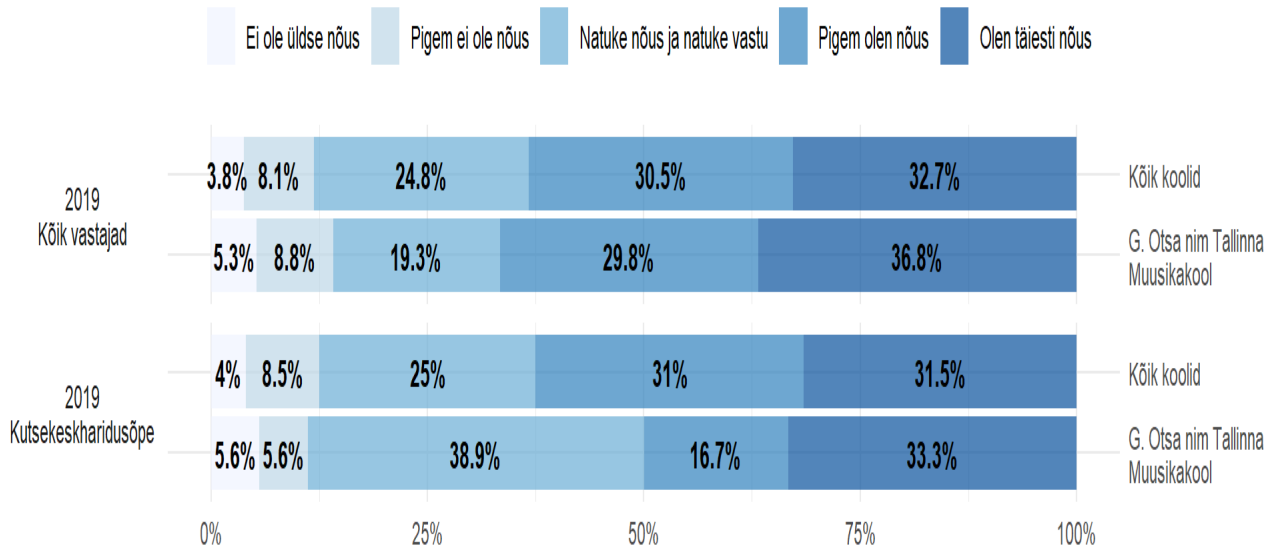
Joonis 30. Tundides ei pea ma kogu aeg istuma, vaid saan vahepeal liikuda, nt rühmatööd tehes või ülesandeid lahendades

Joonis 31. Koolipäev on minu jaoks väsitav

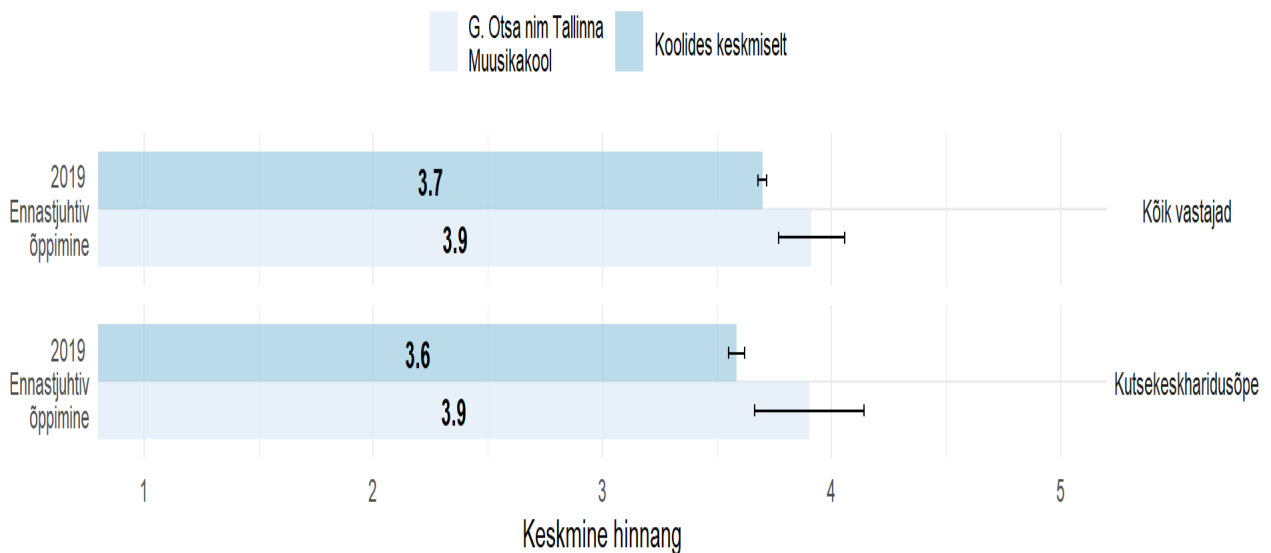

Joonis 32. Mulle meeldib vabal ajal liikuda ja trenni teha

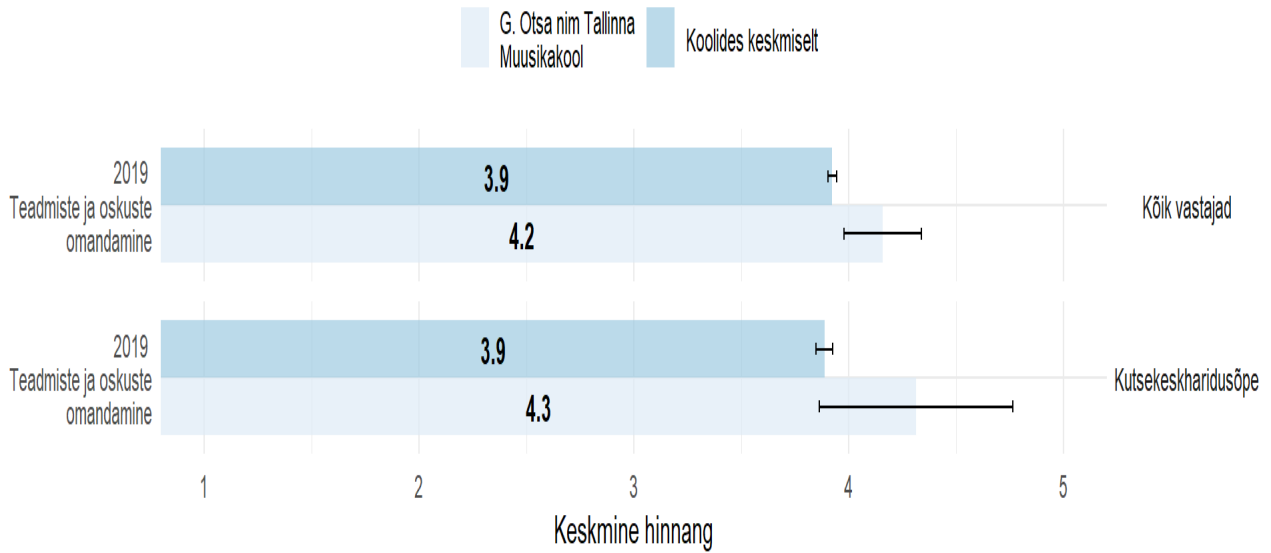

Õppijate hinnangud õppimisega seotud aspektidele

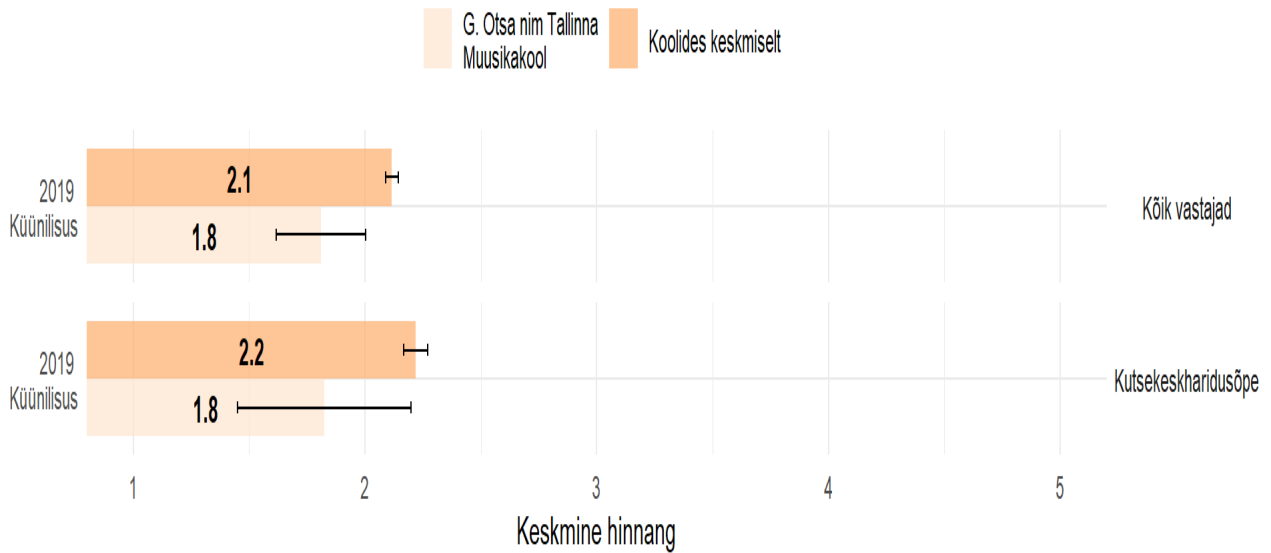
Joonis 33. Ennastjuhtiv õppimine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

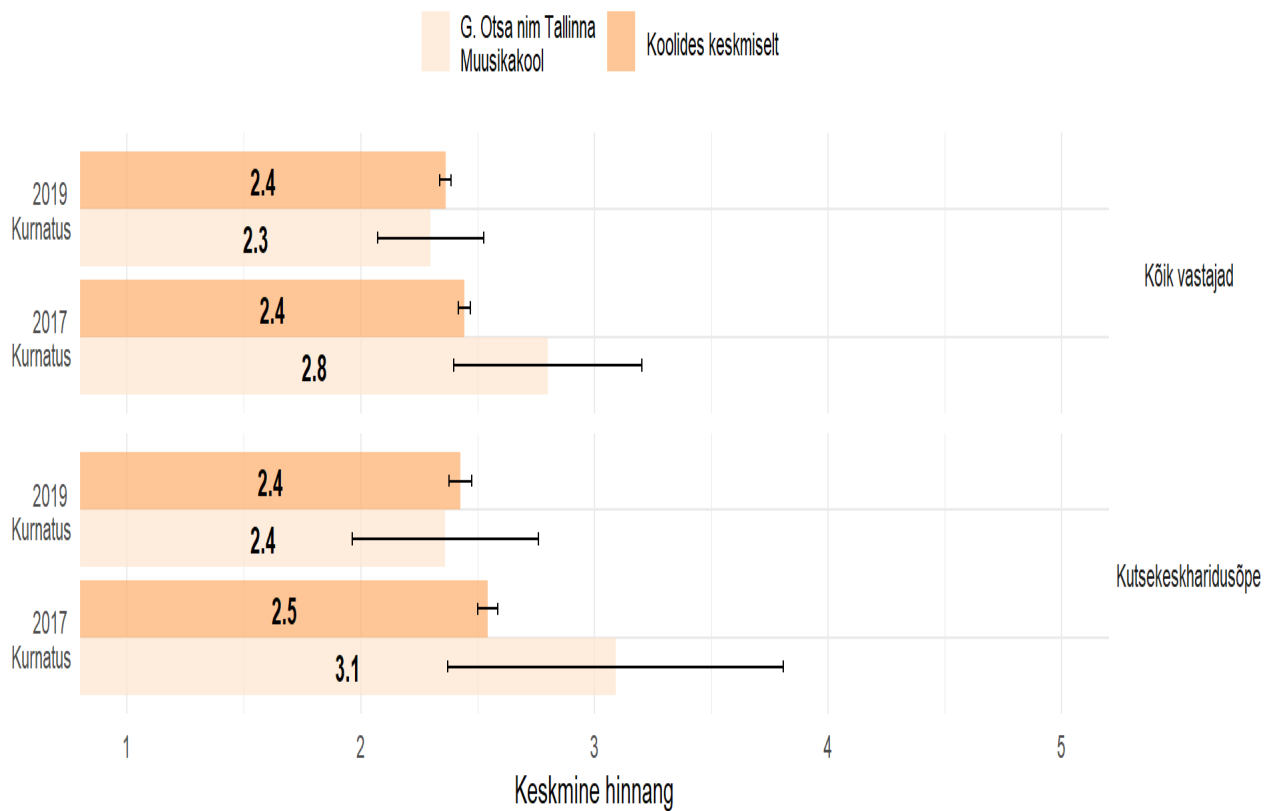
Joonis 34. Teadmiste ja oskuste omandamine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

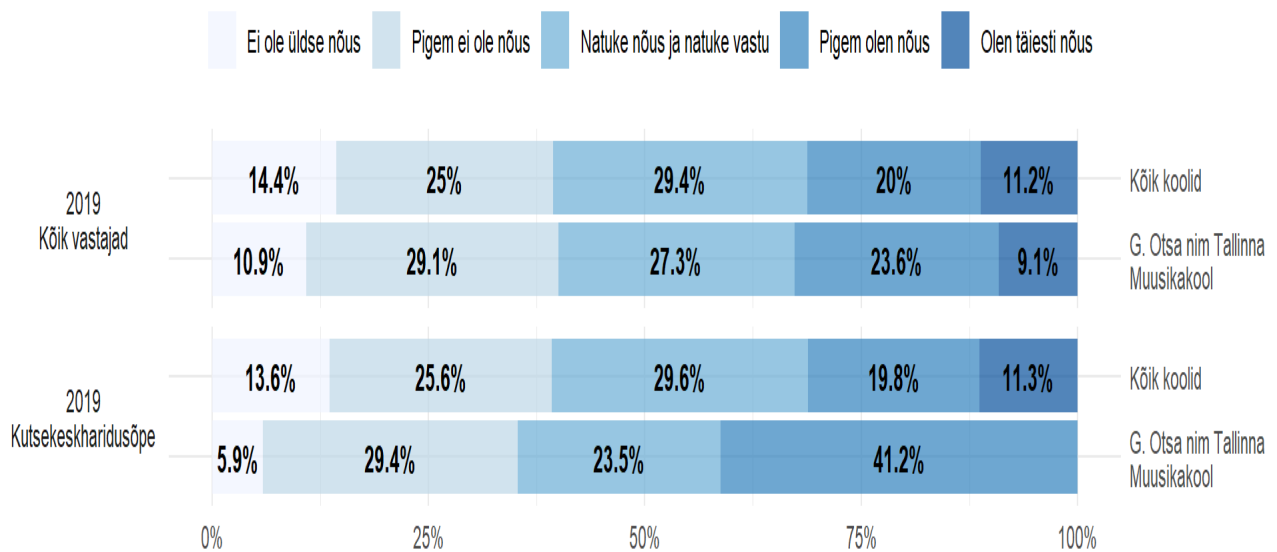
Joonis 35. Kõõnõlõs: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

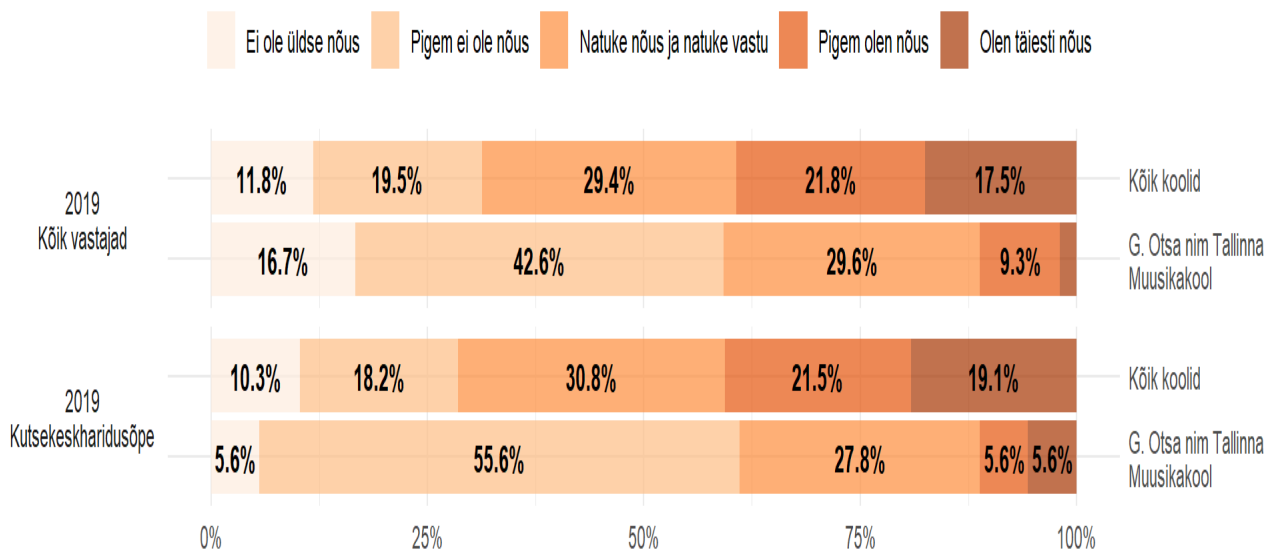
Joonis 36. Kurnatus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 37. Ma ütlen õpetajatele oma arvamuse välja ka siis, kui tean, et see neile ei meeldi

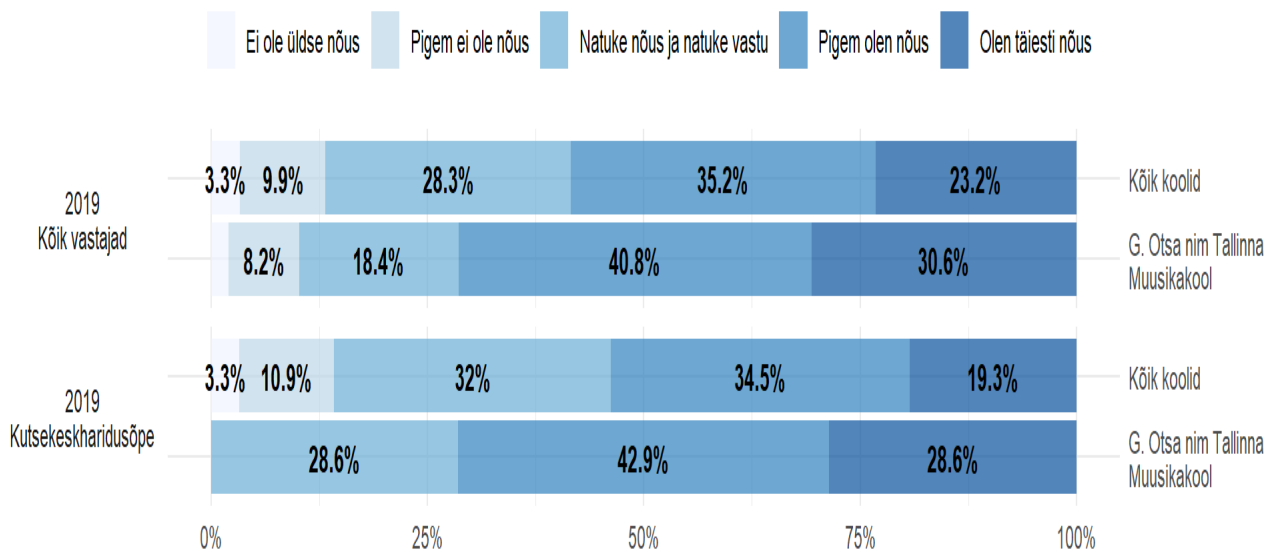

Joonis 38. Mind häirib, et ma ei saa koolis õppida asju, mida mul tegelikult vaja on

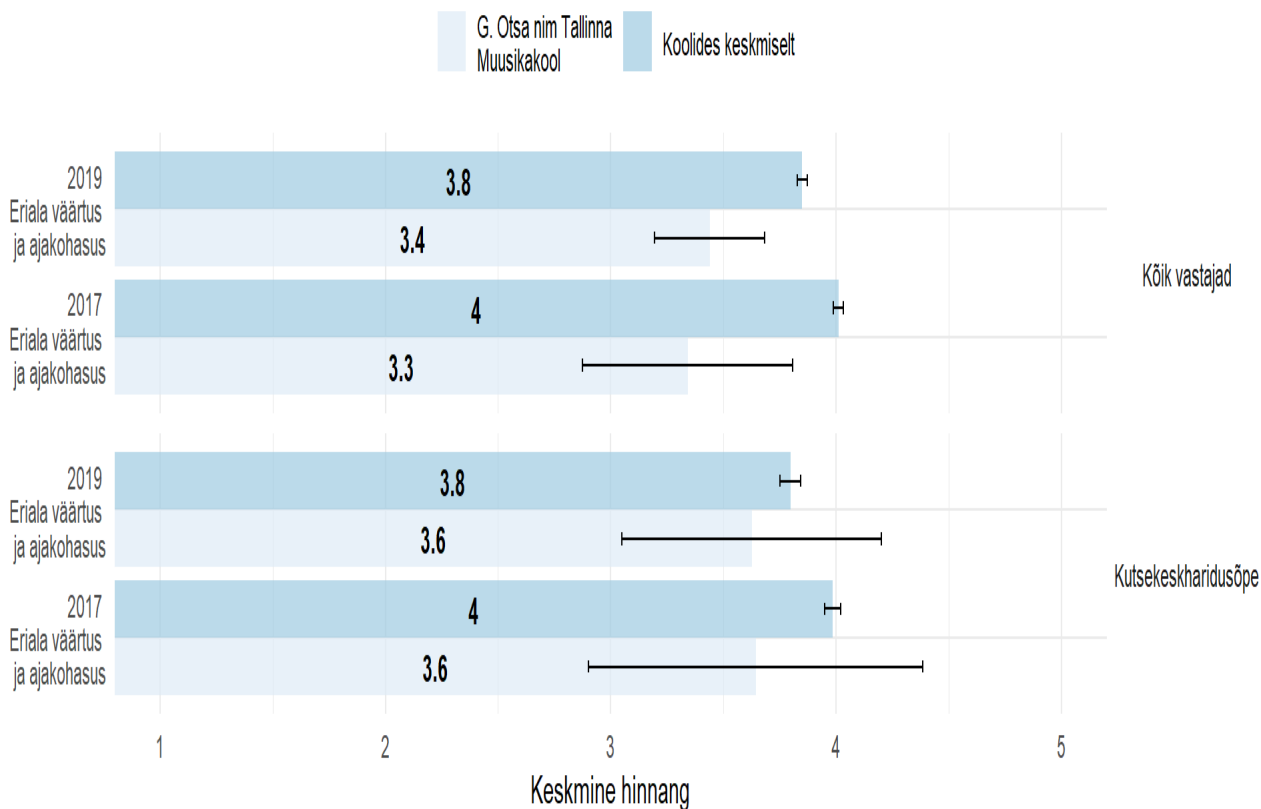

Õppijate rahulolu kooliväliste aspektidega

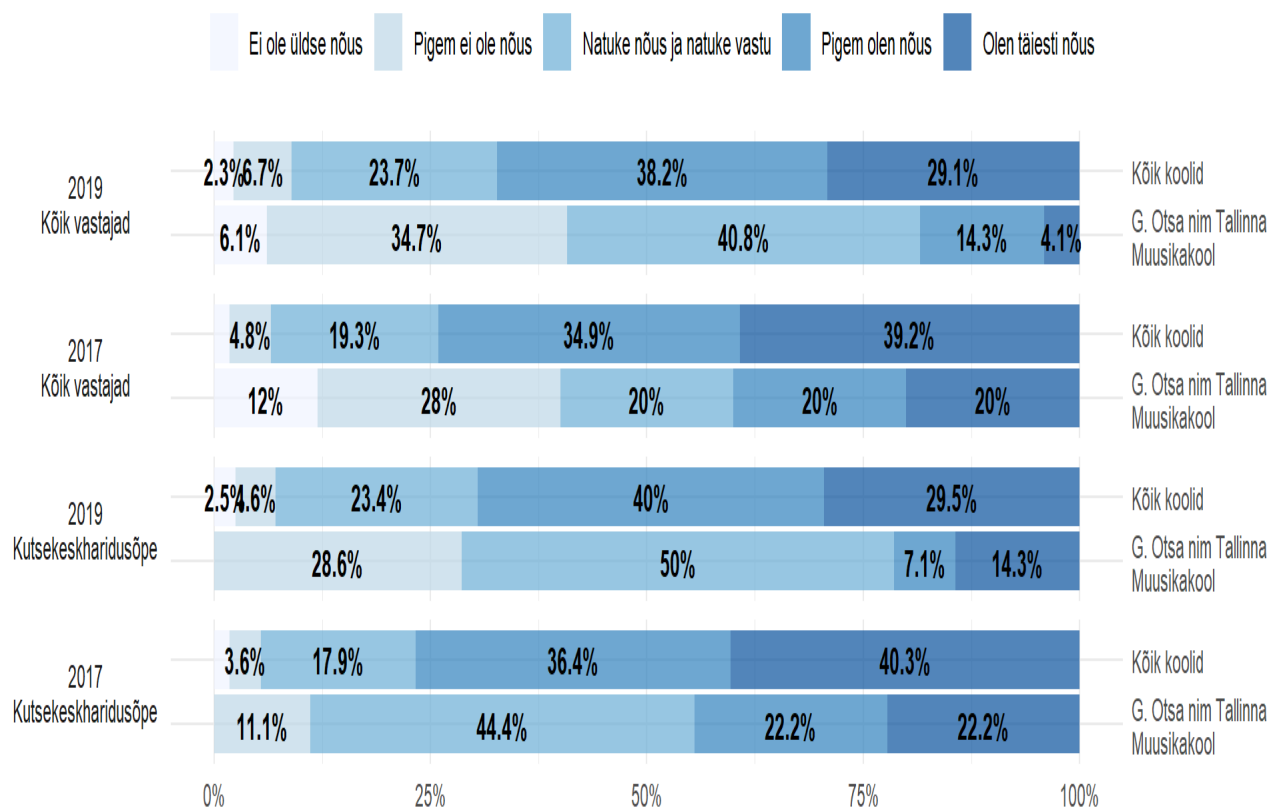
Joonis 39. Õpinguid alustades teadsin õppekava eesmärgi ja õpiväljundeid

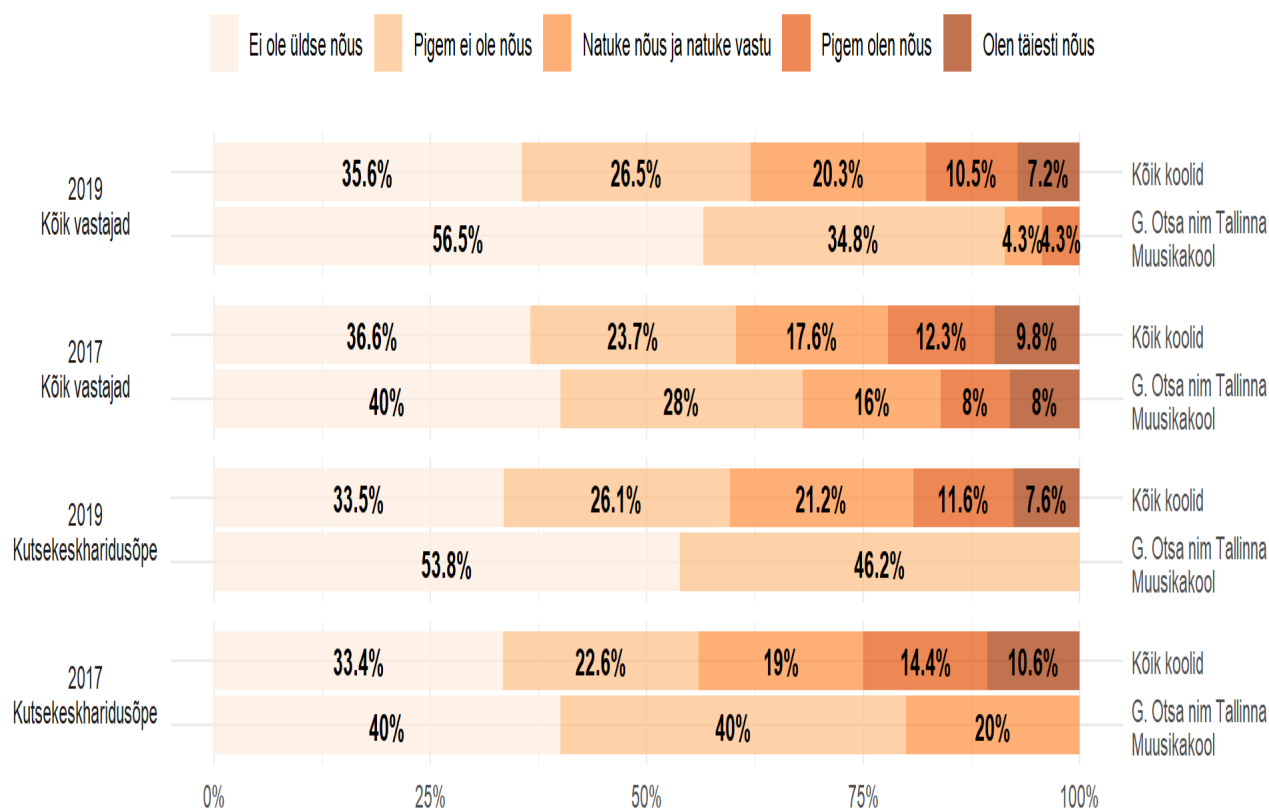
Joonis 40. Eriala väärtus ja ajakohasus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

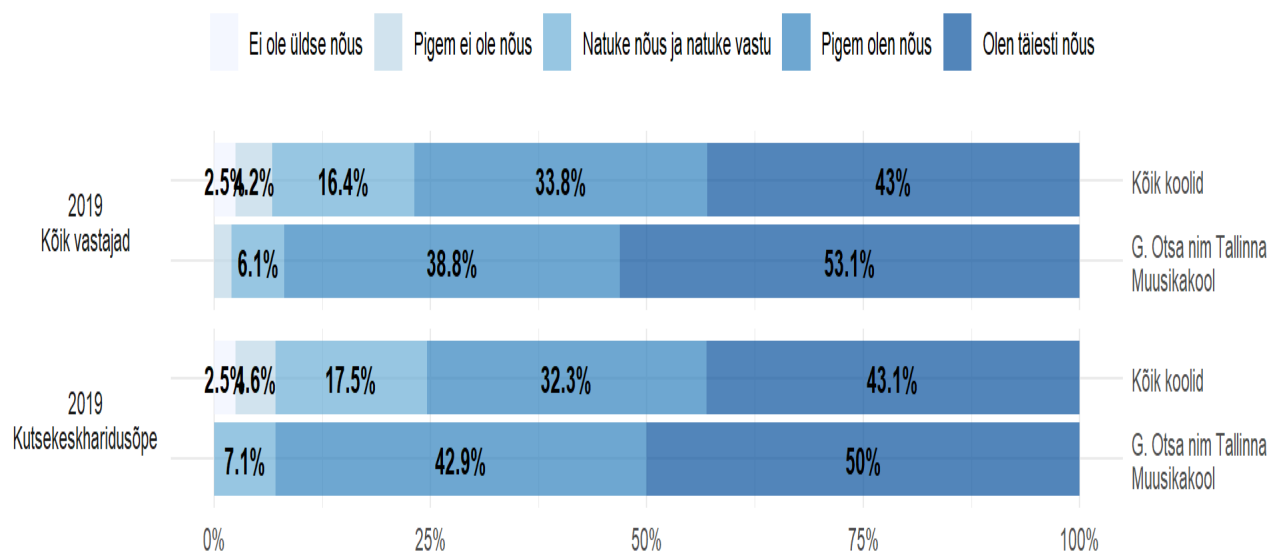
Joonis 41. Õpitaval erialal on lai valik töökohti

Joonis 42. Kui peaksin täna valima, siis ma valiksin teise eriala

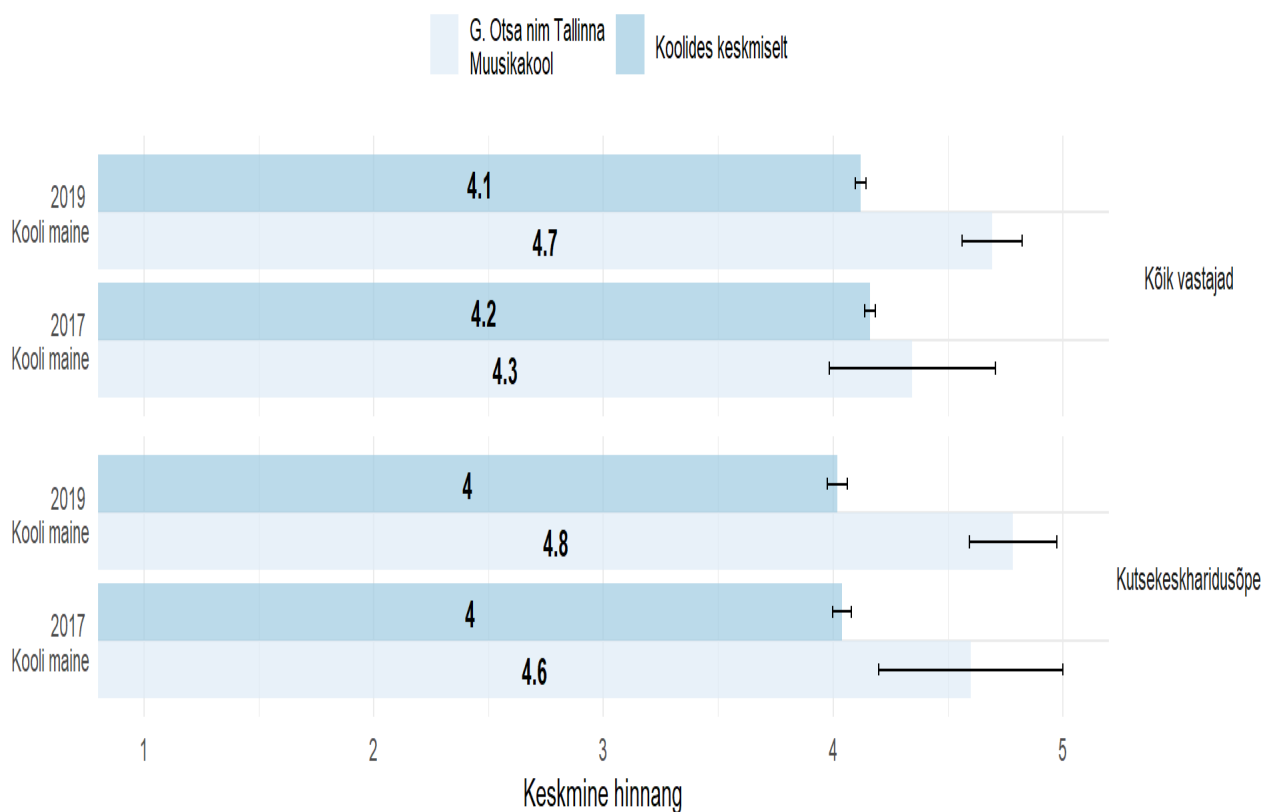

Joonis 43. Minu lähedased (vanemad/pere) tunnevad huvi kuidas mul õpingutega läheb

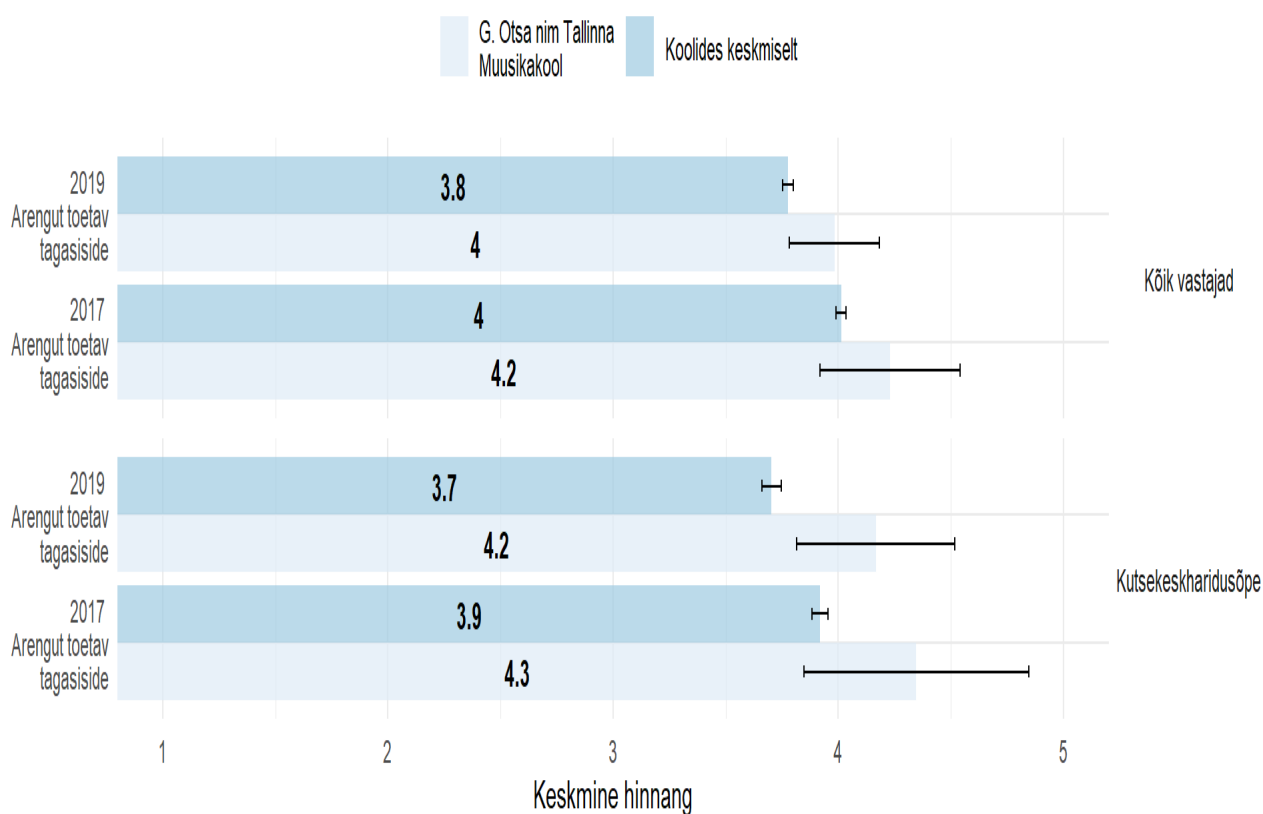
Õppijate hinnang kutsekooli mainele

Joonis 44. Kooli maine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

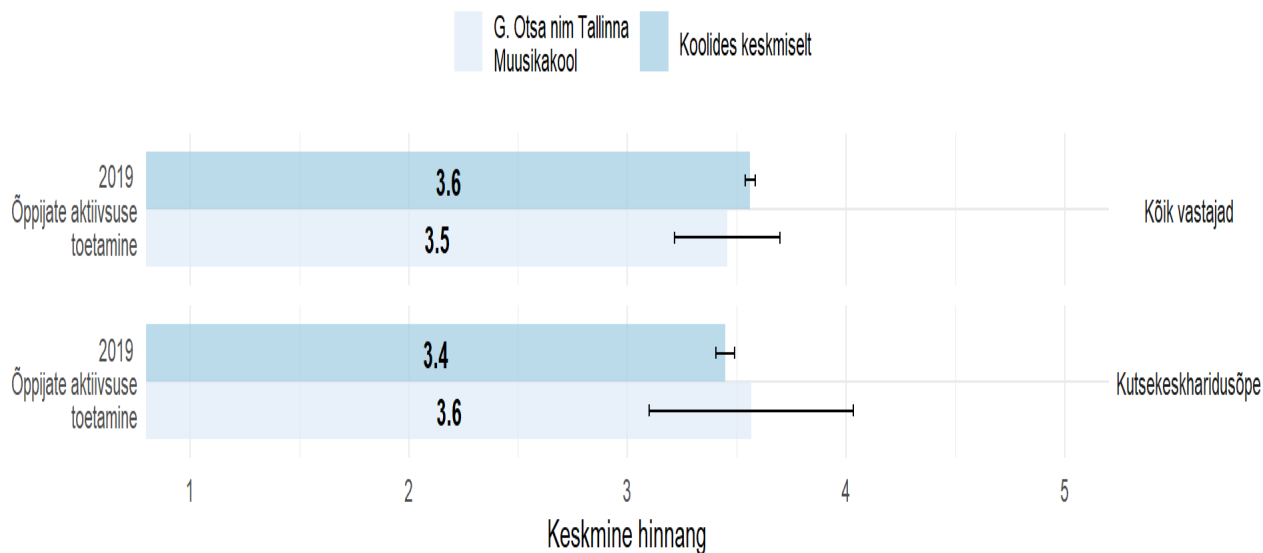

Muutuv õpikäsitus - õppijate hinnangud aktiveerivate õppemeetodite kasutamisele koolis

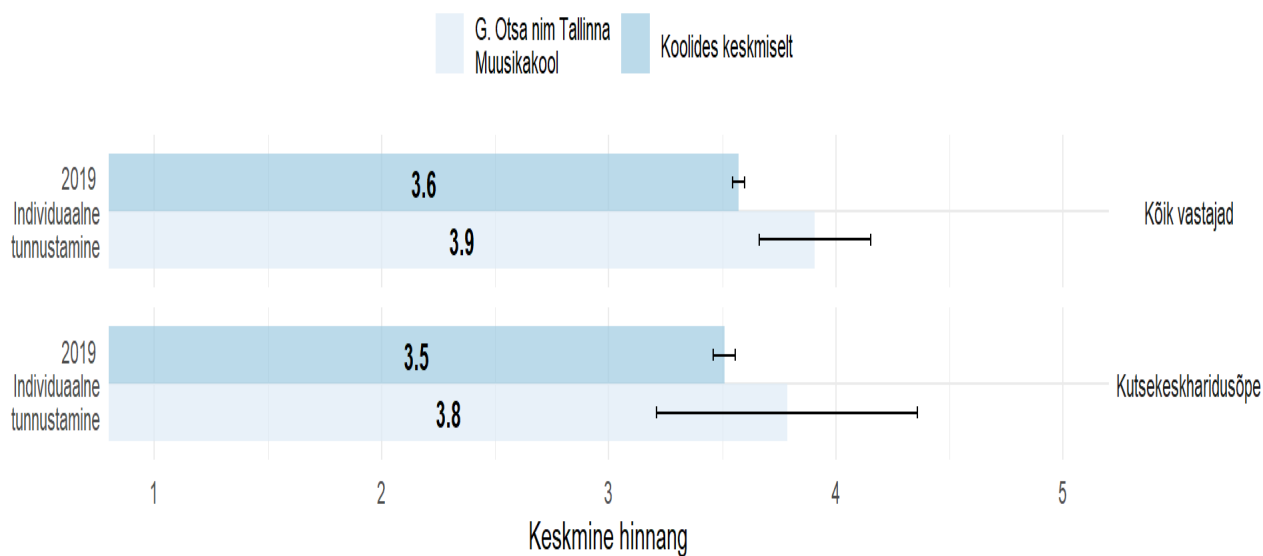
Joonis 45. Arengut toetav tagasiside: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

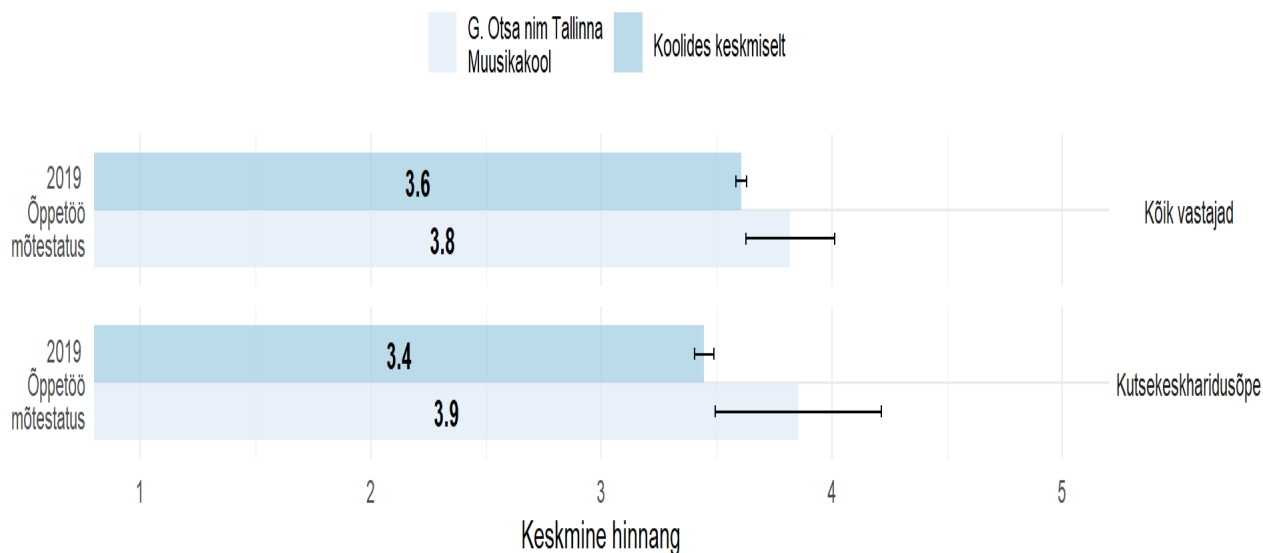
Joonis 46. Õppijate aktiivsuse toetamine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 47. Individuaalne tunnustamine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 48. Õppetöö mõtestatus: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 49. Teised õpetajad käivad meie tundides

